

**BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

**Zuhan az egyszerűsített vállalkozói
adó népszerűsége – Új adózási formák
térnyerése (KATA, KIVA)**

Belső konzulens: Dr. Antal Anita PhD.

**Hoss Nikoletta
Levelező tagozat
Pénzügy szak
Vállalati pénzügy
szakirány**

2017.

NYILATKOZAT

a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

A hallgató neve: Hoss Nikoletta
 Szak/szakirány: Pénzügy szak/Vállalati pénzügy szakirány

Neptun kód: JYR043 * A szakdolgozat megvédésének dátuma (év): 2017.
 A szakdolgozat címe: Zuhan az egyszerűsített vállalkozói adó népszerűsége – Új adózási formák térnyerése (KATA, KIVA)

Belső (operatív) konzulens neve: Dr. Antal Anita Phd.
 Külső (szakmai) konzulens neve:
 Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:
 Adózás, KKV, EVA, KATA, KIVA, egyszerűsítés, adminisztráció

Benyújtott szakdolgozatom **nem titkosított / titkosított**.
 (Kérjük a megfelelőt aláhúzni! Titkosított dolgozat esetén a kérelem digitális másolatának a szakdolgozat digitális formátumában szerepelnie kell.)

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy nem titkosított szakdolgozatomat az egyetem könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. (Kérjük a megfelelőt aláhúzni!) Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett –nem kizárólagos és időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

Dátum: 2017.01.13.

.....
 hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.

Dátum: 21 JAN 13

.....
 könyvtári munkatárs

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	3
1. VÁLLALKOZÁSI FORMÁK ÉS ADÓZÁSI MÓDOK A MAGYAR ADÓRENDSZERBEN	4
1.1. ADÓZTATÁSI ALAPELVEK, AZ ADÓJOGI NORMA.....	4
1.2. EGYÉNI ÉS TÁRSAS VÁLLALKOZÁSI FORMÁK.....	5
1.2.1. EGYÉNI VÁLLALKOZÁS	7
1.2.2. TÁRSAS VÁLLALKOZÁSOK.....	11
2. A KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK SZEREPE, JELENTŐSÉGE A MAGYAR GAZDASÁGBAN.....	16
2.1. A KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÓI SEKTOR MÉRETE MAGYARORSZÁGON ÉS UNIÓS VISZONYLATBAN	16
2.2. A KKV-K JELENTŐSÉGE.....	19
2.3. A KKV SEKTOR FINANSZÍROZÁSI HELYZETE	24
3. ÚJ ADÓZÁSI FORMÁK MEGJELENÉSE AZ EGYSZERŰSÍTÉS JEGYÉBEN, HATÁSUK AZ EGYSZERŰSÍTETT VÁLLALKOZÓI ADÓRA.....	28
3.1. KISADÓZÓ VÁLLALKOZÁSOK TÉTELES ADÓJA (KATA).....	28
3.2. KISVÁLLALATI ADÓ (KIVA)	31
3.3. ÖSSZEHASONLÍTÁS (EVA-KATA-KIVA).....	38
4. KÉRDŐÍVEK FELDOLGOZÁSA, ÉRTÉKELÉSE	45
4.1. KUTATÁSI MÓDSZERTAN.....	45
4.2. EVA ALANYOK VÁLASZAINAK FELDOLGOZÁSA.....	46
4.3. KUTATÁS EREDMÉNYEI	48
5. MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK.....	58
6. ÖSSZEGZÉS.....	61
IRODALOMJEGYZÉK.....	65
MELLÉKLET	68

„Az emberek ambivalens módon viszonyulnak az adózásához. Tudják, hogy a társadalom javát szolgálja, de ha lehetőség nyílik arra, hogy kevesebbet fizessenek az államnak - különösen amikor a pénzüket a következő nemzedékre hagyományozzák -, nagyon leleményesnek bizonyulnak.”

John Kampfner

BEVEZETÉS

Az elmúlt években a magyar gazdaság egyik fontos fejlesztési iránya a „kicsik” támogatása, versenyképességének javítása volt, az Európai Unió irányelveivel összhangban. Ehhez kapcsolódóan az adórendszer is jelentős változásokon ment keresztül.

Új, egyszerűbb lehetőségek nyíltak a kis- és középvállalkozások részére adózás, és a hozzá kapcsolódó nyilvántartások, adminisztráció terén. A kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény 2013. évi hatályba lépését követően egyre nagyobb számban választották az adóalanyok kötelezettségük teljesítésének formájaként a KATA-t és a KIVA-t.

Dolgozatom, vizsgálatom témáját a kis- és középvállalkozások gazdaságban betöltött jelentős szerepe és az említett adóváltozások együttesen ihlették. A dolgozat címében felvetett gondolat aktuális, hiszen napjainkban is fennálló jelenségről van szó. Hiszen az említett gazdálkodói körnek 2013 előtt is volt lehetséges egyszerűsített adózási módot választania az egyszerűsített vállalkozói adó (EVA) keretein belül. A cím is tükrözi, hogy az új adónemek hatással voltak a már meglévő adózási lehetőségre, hiszen az adóalanyok köre és jogszabály létrehozásának célja is azonos.

Vizsgálatom célja a címben tett kijelentés (zuhan az EVA népszerűsége) elméleti és tapasztalati adatokkal történő alátámasztása volt. Kutatási módszerként korábban EVA - szerint adózó, valamint jelenleg is az adónem hatálya alá tartozó vállalkozások körében végzett kérdőíves vizsgálatot végeztem.

Az elméleti alapok összefoglalásával, adatelemzéssel és a kérdőívek feldolgozásával dolgozom fel a választott témát, EU-s kitekintésekkel. Végezetül dolgozatomat a következtetések, előrejelzések összefoglalásával zárom.

1. VÁLLALKOZÁSI FORMÁK ÉS ADÓZÁSI MÓDOK A MAGYAR ADÓRENDSZERBEN

1.1. ADÓZTATÁSI ALAPELVEK, AZ ADÓJOGI NORMA

Mit is jelent pontosan az adó? Az adó társadalmi szerepét tekintve az állam működését hivatott biztosítani, az adófizetők hozzájárulása a társadalom fenntartásához.¹ A költségvetést tekintve a bevételek jelentős részét képező elem a központi költségvetés és a helyi önkormányzatok tekintetében is.

Az adózás rendszerében alkalmazandó alapelvek Smith² nevéhez köthetők. Értelmezése, gondolatai alapján 4 alapelv fogalmazható meg az adózás területén:³

- Az állampolgári egyenlőség elvéből következik, hogy az állampolgároknak az adóterheket fizetőképességüknek megfelelően kell viselniük, azaz a rendszer arányos terheket rójon az adófizetőkre (közteherviselés elve).
- Az adónak egyértelműen meghatározottnak kell lennie, hogy az adózó számára világos legyen, hogy milyen mértékű és milyen típusú adót kell fizetnie. Az adójogi jogszabályok pontossága, egyszerűsége segíti az adózók eligazodását.
- Az adózó számára optimális időben történhessen az adófizetés, tevékenysége alapján alkalmas időszakban kelljen azt teljesíteni. Ez az elv egyaránt szolgálja az adófizetőt, és az adó kivetőt/beszedőt, az államot vagy önkormányzatot, hiszen így valószínűbb az adóbevételhez jutás.
- Az adók kivetésének költsége minimális legyen, „olcsó” legyen az adóztatás.

Az adójogi szabályozás kétszintű rendszer: az alapvető kereteket, fogalmakat, szabályokat az elsődleges jogforrás az Alkotmány,⁴ 2012. január 1-től az új Alaptörvény fogalmazza meg.⁵

¹ Dr. BOKOR Csaba (és mások): Adó 2016 magyarázatok, PENTA UNIÓ Zrt., p. 5.

² Adam Smith (1723-1790) a XVIII. században élt skót közgazdász, a logika professzora, (erkölcs) filozófus volt. A közgazdaság atyjának is szokták nevezni. Legfontosabb műve az 1776-ban megjelent „Vizsgálódás a nemzetek gazdagságának okairól és természetéről”, röviden „A nemzetek gazdagságáról”.

³ Smith: Vizsgálódás a nemzetek jólétének természetéről és okairól, 1940

⁴ 1949. évi XX. tv. A Magyar Köztársaság Alkotmánya

⁵ Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Az új Alaptörvény tartalmaz önálló közpénzügyi fejezetet, azonban a részletszabályok meghatározását külön törvényekre hagyja.

A második szintet alkotják tehát a jogszabályok, amelyek anyagi és eljárásjogi normák lehetnek.

Az anyagi és eljárási jogi normából épül fel az adórendszer. Az adójogi norma része a hipotézis (tényállás, feltételezés), a diszpozíció (rendelkezés), valamint a szankció (jogkövetkezmény).

A normarendszer teszi lehetővé a gazdasági célok érvényesülését az adóztatáson keresztül. Általánosságban úgy fogalmazhatunk, hogy az adó egy kényszer jellegű, kötelező, vissza nem térülő, ellenszolgáltatás nélküli fizetési kötelezettség, melyet a központi, illetve helyi adóhatóság jogszabály alapján hajt be.

Az adókat többféleképpen csoportosíthatjuk. Az adók csoportosításánál egyik lényeges szempont, ki viseli ténylegesen az adóterhet. A teherviselést, illetve átháríthatóságot tekintve megkülönböztetünk közvetlen (egyenes, direkt), és közvetett (indirekt) adókat:

- Közvetlen (egyenes, direkt) adóról akkor beszélünk, ha az valamely gazdasági tevékenységhez, illetve a tevékenység eredményéhez, valamint lakossági viszonylatban jövedelemhez kapcsolódik. Ilyen például a magánszemélyek jövedelemadója vagy vállalkozások esetében a társasági adó. Az ilyen direkt típusú adóknál az adófizető és az adóterhet viselő személy (szervezet, vállalkozás) megegyezik.
- A termékekhez, szolgáltatásokhoz köthető adónemeket az indirekt adók csoportjába soroljuk. Az áruk értékére, illetve a szolgáltatások díjára vonatkozóan kerülnek megállapításra, azok forgalmát, fogyasztását terhelik, és így „közvetve” érintik a személyeket, szervezeteket. Ezen típusú adóknál az adófizető és az adóterhet viselő nem ugyanaz. Pl. ÁFA esetében egy terméket előállító és értékesítő vállalkozás áthárítja az adóterhet a fogyasztóra (végső felhasználó), azonban az ÁFA törvény alanya a gazdálkodó szervezet, neki kell bevallania és megfizetnie az adót.

1.2. EGYÉNI ÉS TÁRSAS VÁLLALKOZÁSI FORMÁK

A vállalkozás működését, fejlődési lehetőségeit tekintve nagy jelentőséggel bír, hogy milyen szervezeti formában működik, az mennyire igazodik a vállalkozás tevékenységéhez.

Egy vállalkozás indításakor, alapításakor, valamint a működés során is, számba kell venni az egyes szervezeti típusokat illetően az előnyként, illetve a hátrányként megfogalmazható tényezőket, jellemzőket, valamint a törvényi kereteket biztosító jogszabályokat, előírásokat.

Két alapvető, nagy csoportot különböztetünk meg: az egyéni és a társas vállalkozási formát.

A vállalkozás indulásakor, alapításakor az alábbi szempontokat érdemes átgondolni a vállalkozási forma megválasztását illetően (1. ábra):

- Személyegyesítő forma (Kkt., Bt.), vagy egyéni vállalkozás ajánlott abban az esetben, ha a munkavégző képesség az elsődleges. Amennyiben tőkebevonás szükséges, indokolt a vegyes forma, a Kft. létrehozása. Tőkeegyesítést, jelentős tőkebevonást igénylő alapítás esetén Rt. választása javasolt.
- A tőke és/vagy személyegyesítés kérdéskörét követően a felelősségi viszonyokat szükséges számba venni. Ehhez a kockázatokat kell megbecsülni, amelyek a működésből, vállalkozási méretből eredhetnek. Ha minimális kockázattal számolunk, elegendő valamely korlátlan felelősséget jelentő forma (Kkt., Bt., egyéni vállalkozás), amennyiben jelentős kockázatviseléssel kell számolni, indokolt valamely korlátozott felelősségű megoldás (Bt. kültagja, Kft., Rt.).
- A személyes közreműködés tekintetében is fel kell mérni a lehetőségeket. Egyes típusoknál jogszabály írja elő a kötelező közreműködést (Kkt, Bt. beltág, egyéni vállalkozás).
- A vállalkozás jelenlegi méretét, de a növekedési, fejlődési célokat is figyelembe véve kell a gazdálkodási formát megválasztani. Ez azt jelenti, hogy az átalakulási lehetőségek is meghatározóak lehetnek a döntésnél.
- A vállalkozás megszüntetésének lehetősége is szempont lehet, hiszen a társas vállalkozási formákat csak felszámolással lehet „befejezni”, míg egy egyéni vállalkozás gyakorlatilag egy záró adóbevallás leadásával megszüntethető.
- Nem elhanyagolandó az a szempont sem, miszerint egyes kormányzati programokban, pályázati lehetőségekben vagy akár az adózást érintő (közterhek csökkentése, adminisztráció) egyszerűsítésekben mely vállalkozás típusok tekinthetők kedvezményezettnek.

1. ábra: A vállalalkozási forma megválasztásának lehetséges szempontjai

Forrás: saját szerkesztés

Az alábbiakban a két nagy vállalkozói csoportra vonatkozó szabályozási keretet, és az egyes vállalkozási formák lényeges vonásait részletezem.

1.2.1. EGYÉNI VÁLLALKOZÁS

Egyéni vállalkozás létrehozására, a tevékenység folytatásának, szünetelésének és megszűnésének, valamint az egyéni cég alapításának, működésének és megszűnésének feltételeit, tagjának vagy tagjainak jogait és kötelezettségeit 2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szabályozza.

Az egyéni vállalkozó kérésére a hatóság vállalkozói igazolványt állít ki. Az igazolvány a kiállításának napján fennálló, az egyéni vállalkozók nyilvántartásában szereplő adatokat tartalmazza. A vállalkozói igazolvány kiváltása nem kötelező.

Az igazolványt a területileg illetékes Kormányablakban, formanyomtatvány kitöltésével lehet igényelni.

Egyéni vállalkozói nyilvántartásba felvehető:

- magyar állampolgár,
- az EU tagállam vagy az EGT állam állampolgára,
- nemzetközi szerződés alapján az EGT állam állampolgáraival azonos jogállást élvező személy,

- a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó személy,
- bevándorolt vagy letelepedett jogállású személy,
- tartózkodási engedéllyel rendelkező személy,
- a humanitárius célból kiadott tartózkodási engedéllyel rendelkező befogadott és hontalan.

Az eljárás lefolytatható meghatalmazás útján is.⁶

Az egyéni vállalkozói tevékenység megszüntetését kétféle módon lehet bejelenteni:

- ügyfélkapun keresztül az erre a célra rendszeresített űrlapon (a továbbiakban: elektronikus bejelentés), vagy
- az ország bármely járási (fővárosi kerületi) hivatalánál (okmányiroda/kormányablak).

Az egyéni vállalkozói tevékenység megszüntetésének bejelentésével a tevékenységre való jogosultság megszűnik a bejelentés napján.

A vállalkozó a bejelentés nyilvántartásba vételéről értesítést kap.

Az egyéni vállalkozói tevékenységre való jogosultság a törvény értelmében az alábbi esetekben szűnik meg:⁷

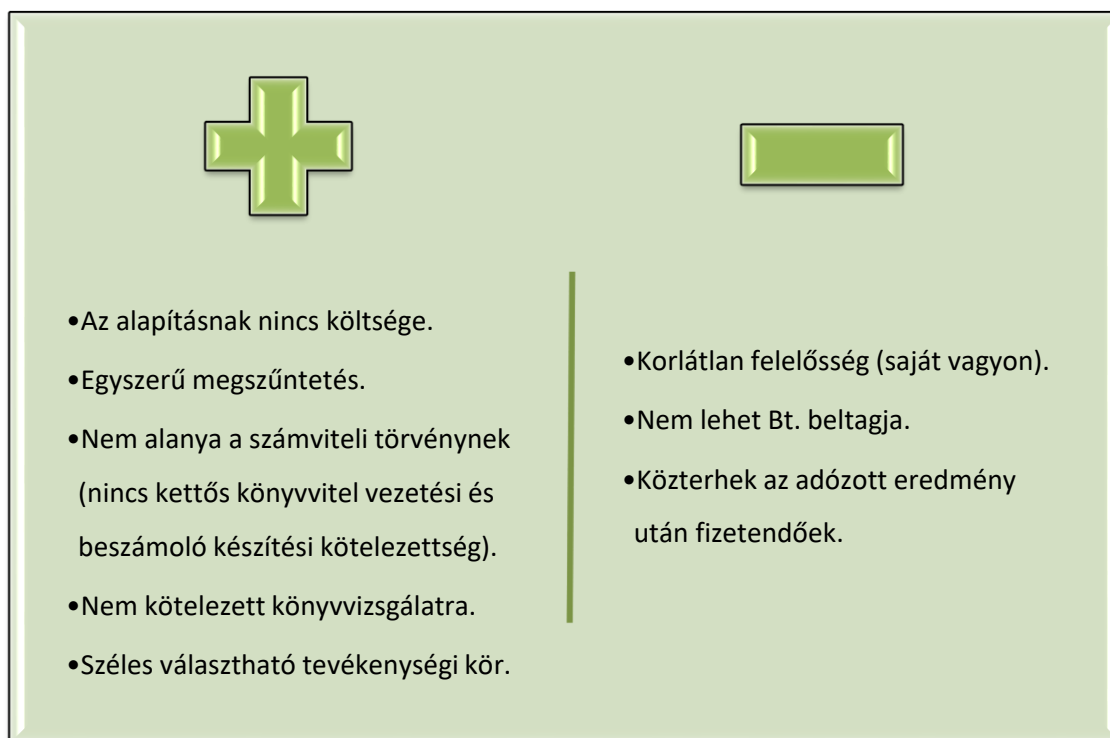
- ha az egyéni vállalkozó tevékenysége megszüntetését a járási (fővárosi kerületi) hivatalnál (okmányiroda/kormányablak) vagy a nyilvántartó szervnek Webes ügysegéden keresztül elektronikus úton bejelenti, a bejelentés napján,
- ha az egyéni vállalkozó egyéni céget alapított, vagy egyéni cég tagjává vált, a cégbejegyző határozat jogerőre emelkedésének napját megelőző napon, illetve ha az egyéni vállalkozó átruházással megszerezte az egyéni cég vagyoni betétjét, az átruházás napján,
- az egyéni vállalkozó halála napján,
- az egyéni vállalkozó gondnokság alá helyezéséről szóló bírósági határozat jogerőre emelkedésének a napján,
- ha az adóhatóság törölte az egyéni vállalkozó adószámát, a törlést kimondó határozat jogerőre emelkedésének napján,
- ha az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdését vagy folytatását kizáró ok áll fenn,

⁶ <http://kormanyablak.hu/hu/feladatok/34/OKMIR00023> (2016.12.15. 19:48)

⁷ 2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről 19. §.

- ha az egyéni vállalkozó 5 éven belül nem jelentette be az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelés utáni folytatását vagy megszüntetését, a szünetelés kezdőnapját követő öt év elteltét követő napon.

Az alábbiakban összegyűjtöttem az egyéni vállalkozói forma véleményem szerint legfontosabb előnyeit és hátrányait (2. ábra).

2. ábra: Az egyéni vállalkozási forma előnyei és hátrányai

Forrás: saját szerkesztés

Úgy gondolom, az egyéni vállalkozói lét legfontosabb kockázata a saját vagyonnal történő felelősségvállalás, ugyanakkor nagyon egyszerű az alapítása és a megszüntetése is. Az egyéni vállalkozás költség (pl. illeték) és tőkekövetelmény nélkül létesíthető, nagyon széles körben végezhető ebben a formában gazdasági tevékenység.

Mivel nem alanya a számviteli törvénynek (2000. évi C. törvény), ezért kettős könyvvezetési és beszámolókészítési kötelezettsége sincs, és könyvvizgálatra sem kötelezett.

A közterhek szempontjából két fontos hátrányt emelnék ki. Egyrészt – a társas vállalkozói formákkal szemben - mivel az adózott eredmény a pénzforgalmi szemléletű elszámolás következtében eredménytartalékba nem helyezhető abból a célból, hogy az osztalék később kerüljön kifizetésre, a vállalkozói szja szerint osztalékadó és egészségügyi hozzájárulás fizetési kötelezettség is minden esetben fenn fog állni.

A másik közteher növekedést eredményező eset lehet az, hogy ha egy korábban másodfoglalkozású egyéni vállalkozó főállása megszűnik.

Ez azonnal főállású egyéni vállalkozói minőséget eredményez, és mind munkáltatói, mind munkavállalói oldalról adó és járulék többletet fog eredményezni.

Egyéni céget az egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő természetes személy hozhat létre. Az egyéni cég a cégnyilvántartásba bejegyzésre kerül, így a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvénynek is alanya.

A fejezetpont elején megjelölt jogszabály által nem szabályozott esetekben a 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről vonatkozó előírásait is figyelembe kell venni, a jogi személyekre vonatkozó általános és a gazdasági társaságokra vonatkozó közös szabályok tekintetében.

Az egyéni cég, mint vállalkozási forma legfontosabb előnyei, hogy nincs az alapításkor minimum tőkekövetelmény. A kötelezettségekért a cég felel vagyonával, a tag választhat, hogy korlátlan vagy korlátolt felelősséggel tartozik a cég tartozásaiért, választása az alapító okiratban kerül rögzítésre.

Hátrányok közül azt emelném ki, hogy csak olyan személy alapíthat egyéni céget, aki az egyéni vállalkozói nyilvántartásban szerepel. Alanya a számviteli törvénynek, kettős könyvvitel vezetésére és beszámoló készítésre kötelezett (3. ábra).

3. ábra: Az egyéni cég forma előnyei és hátrányai

Forrás: saját szerkesztés Ptk. alapján

1.2.2. TÁRSAS VÁLLALKOZÁSOK

Társas vállalkozások üzletszerű gazdasági tevékenység folytatására jönnek létre, elsősorban profitszerzés céljából. Az induló tőkét a tagok, tulajdonosok biztosítják, azzal, hogy a létrehozott vállalkozás nevében jogokat szereznek és kötelezettségeket vállalnak.

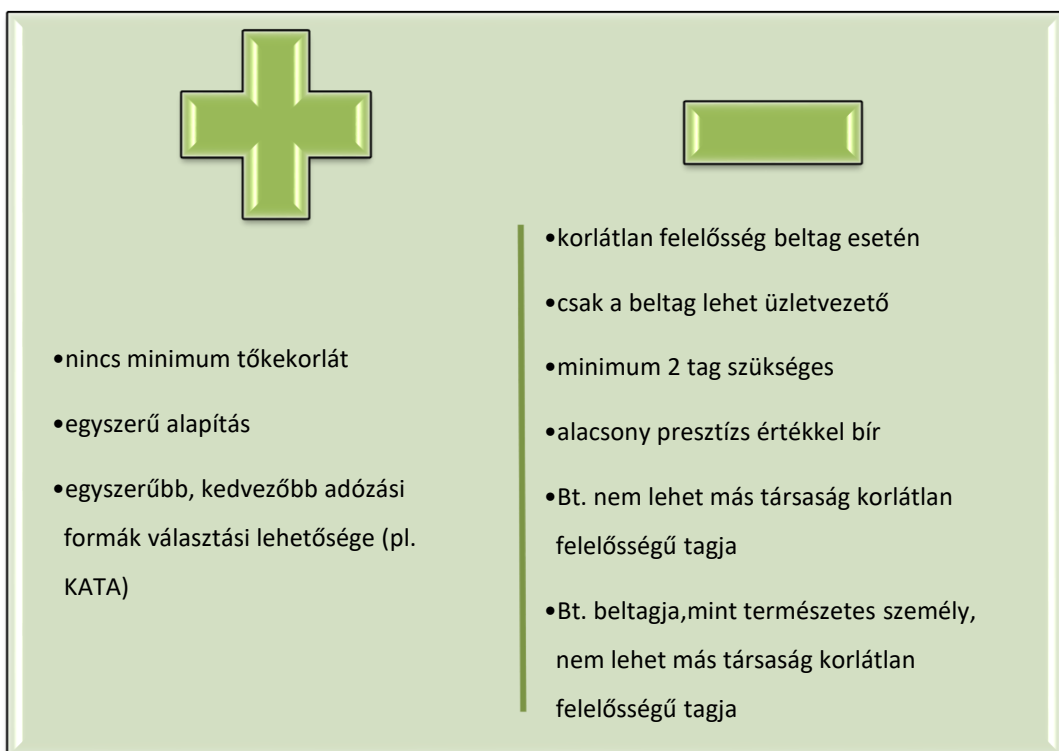
Az egyszemélyes Kft.-t kivéve, minimum két tag alapíthat társas vállalkozást.

A gazdasági társaságok szabályozását a 2014. március 15. óta hatályban lévő 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (továbbiakban: új Ptk.) tartalmazza a III. Könyvben.

Az új Ptk. hatályba lépésével egyidőben a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi V. törvény (továbbiakban: Gt.) hatályát veszítette. Jelentős változásként említendő a Gt. szabályaihoz viszonyítva, hogy a Kkt. és a Bt. is jogi személyiséggel bír az új szabályozás értelmében.

a) *Betéti társaság (Bt.)*

Jogi személy, alapításához minimum két tag (1 beltág és 1 kültag) szükséges. A beltág korlátlan és egyetemleges felelősséget vállal, a kültag csak betétje erejéig felel. A kültag nem lehet a társaság vezető tisztségviselője. A társas vállalkozási formák közül előnyként emelném ki, hogy a Bt. alapításához nincs minimum tőkeszükséglet, ezáltal az sincs meghatározva, hogy ennek milyen arányban kell készpénz formájában rendelkezésre állnia. Általában családi vállalkozások választják ezt a formát. A hátrányok közül kiemelném, hogy a beltág saját vagyonával, korlátlanul felel a társaság kötelezettségeiért, valamint üzletvezető csak beltág lehet (4. ábra).

4. ábra: Bt. forma előnyei és hátrányai

Forrás: saját szerkesztés Ptk. alapján

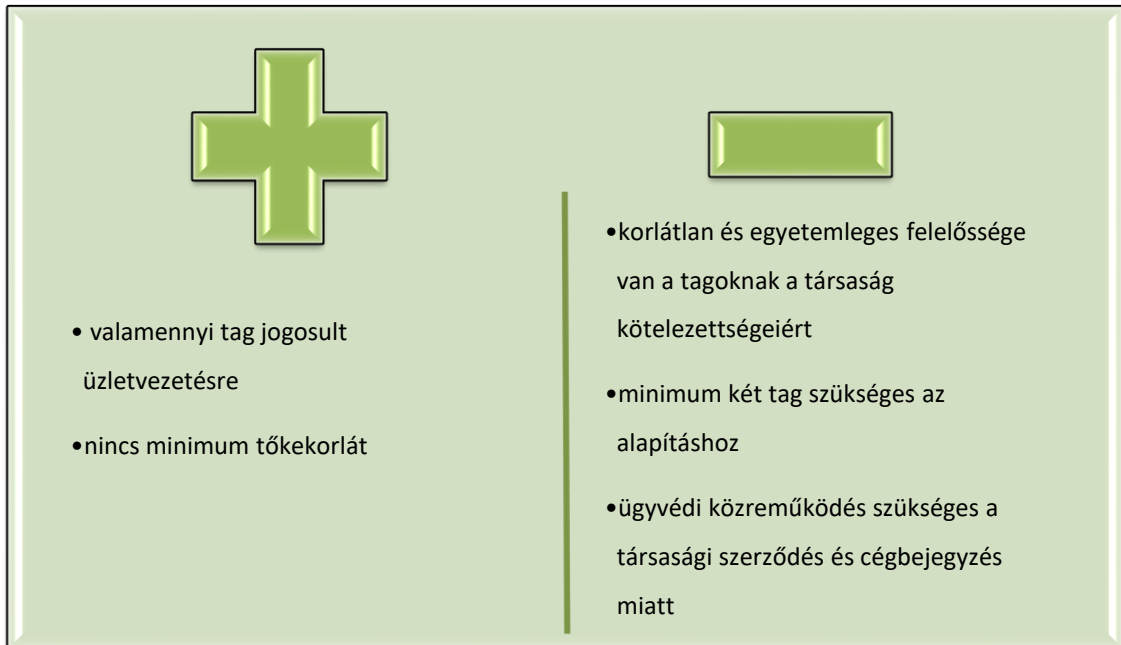
b) *Közkereseti társaság (Kkt.)*

Olyan jogi személyiséggel rendelkező forma, amelynek alapításához minimum két tag szükséges, a tagok felelőssége korlátlan és egyetemleges. A közkereseti társaság legfőbb szerve a tagok gyűlése.

Az ügyvezetést a tagok közül kijelölt vagy megválasztott egy vagy több ügyvezető látja el. Kijelölés vagy választás hiányában valamennyi tag gyakorolja az ügyvezetői jogkört és feladatot.

A jellemzők közül előnyként emelném ki, hogy a Bt.-hez hasonlóan nincs alapításkori tőkeminimum. Üzletvezetésre valamennyi tag jogosult (5. ábra).

Hátrányként fogalmaznám meg, hogy a tagok felelőssége, a Bt. beltaghoz hasonlóan korlátlan. Alacsony a presztízs értéke.

5. ábra: Kkt. forma előnyei és hátrányai

Forrás: saját szerkesztés Ptk. alapján

c) *Korlátolt felelősségű társaság (Kft.)*

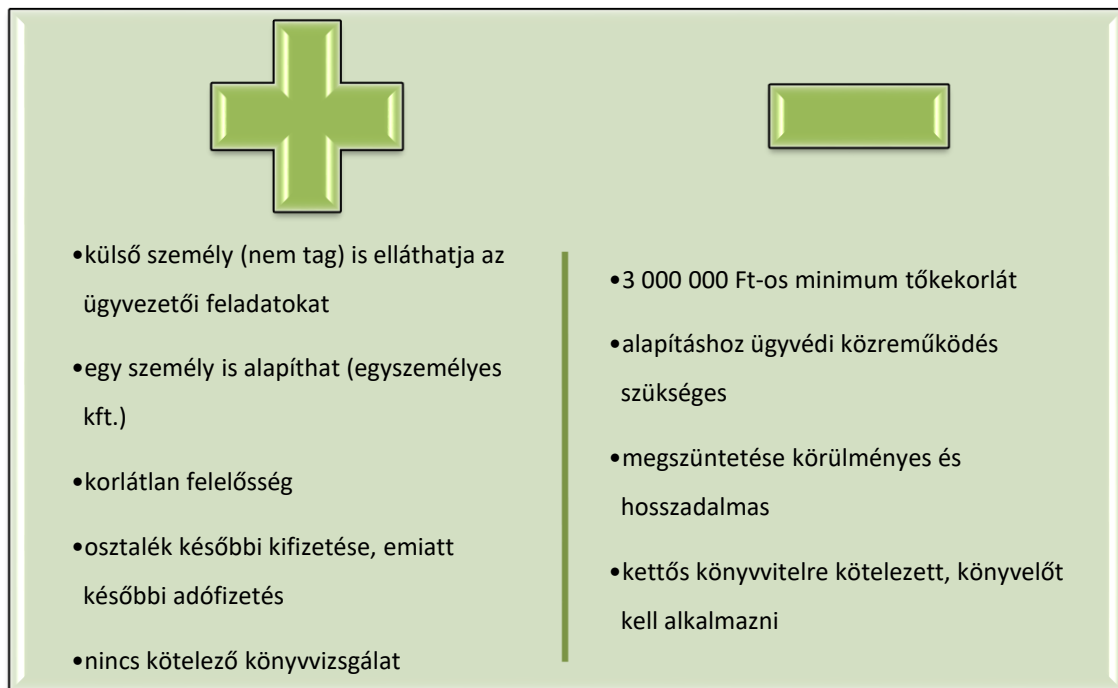
A korlátolt felelősségű társaság (kft.) olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott összegű törzsbetétekből álló törzstőkével alakul, és amelynél a tag kötelezettsége a társasággal szemben törzsbetéteinek szolgáltatására és a társasági szerződésben megállapított egyéb vagyoni értékű szolgáltatásra terjed ki. A társaság kötelezettségeiért - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a tag nem köteles helytállni.

A hatályban lévő jogszabályok szerint a törzstőke minimuma 3.000.000.- Ft. Azonban az alaptőke összetétele és rendelkezésre bocsátásának feltételei is enyhültek, rugalmasabbá váltak. Az egyszemélyes Kft. alapítása esetén 100.000.- Ft törzstőke is elegendő, a fennmaradó összeg rendelkezésre bocsátásának határideje a bejegyzést követő egy év.

A nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást azonban köteles a nyilvántartásba vételi kérelem benyújtásáig teljes egészében a társaság rendelkezésére bocsátani.

A Bt.-vel, Kkt.-val szemben a Kft. előnyeként jegyezném, hogy a tag (ok) felelőssége korlátolt és magasabb presztízs értékkel bír az üzleti életben. Ügyvezető lehet a társaság tagja és munkaviszony keretein belül foglalkoztatott kívülálló személy is (6. ábra).

Hátrányként a magas alapítási költséget említem, a törzstőke minimum 3.000.000 Ft, mely 30%-ának, de legalább 900.000 Ft-nak készpénznek kell lennie. Költségesebb a működtetése és a megszüntetése is, mint a Bt.-nek.

6. ábra: A Kft. forma előnyei és hátrányai

Forrás: saját szerkesztés Ptk. alapján

d) Részvénytársaság (Rt.)

A részvénytársaság olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott számú és névértékű részvényből álló alaptőkével működik, és a részvényes kötelezettsége a részvénytársasággal szemben a részvény névértékének vagy kibocsátási értékének szolgáltatására terjed ki. Az összes részvény névértékének összege a részvénytársaság alaptőkéje.

Részvénytársaság lehet zártkörűen, illetve nyilvánosan működő. A zártkörűen működő részvénytársaság alaptőkéje minimum 5.000.000 Ft. A nyilvánosan működő részvénytársaság alaptőkéjének minimuma 20.000.000 Ft. A részvénytársaság legfőbb szerve a közgyűlés.

Ezen gazdasági társasági formát nem taglalom részletesebben, hiszen dolgozatom fő irányvonala a kis- és középvállalkozások, melyek körében az Rt. forma nem jellemző. Csupán a teljesség igénye miatt került említésre.

A fejezetpont zárásaként egy táblázatban foglalom össze a kis- és középvállalkozások körében jellemző vállalászási formák legfontosabb pozitív és negatív jellegzetességeit (1. táblázat).

Vállalászási formák	Előnyök	Hátrányok
Egyéni vállalászás	<ul style="list-style-type: none"> ❖ alapítás és megszüntetés egyszerű ❖ nem kell a nyereséget megosztani ❖ függetlenség, önálló döntések 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ alacsonyabb nyereségkategória ❖ nehézkes hitelszerzés ❖ felelősség magánvagyonnal is ❖ magas kockázat
Egyéni cég	<ul style="list-style-type: none"> ❖ átalakulás lehetősége társasággá ❖ korlátozott vagy korlátlan felelősség választási lehetőség alapításkor ❖ nincs tőkekövetelmény 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ csak egyéni vállalászói nyilvántartásban szereplő személy alapíthat ❖ kettős könyvelés ❖ csak 1 tag lehet
Bt.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ egyszerű alapítás ❖ nincs minimum tőkekövetelmény ❖ kedvező adózási formák (KATA) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ minimum 2 taggal alapítható (1 beltág, 1 kültág) ❖ beltág korlátlan felelősséggel bír (üzletvezetésre ő jogosult) ❖ kettős könyvvitel ❖ ügyvéd közreműködése
Kkt.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ bármely tag lehet üzletvezető ❖ természetes személy és jogi személy is lehet tagja ❖ a Kkt. tagja lehet gazdasági társaságnak 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ kettős könyvvitel ❖ minimum két taggal alapítható ❖ tagok felelőssége korlátlan ❖ ügyvédi közreműködés
Kft.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ korlátozott felelősség ❖ vezetői munkamegosztás lehetősége ❖ tőke- és hitelforrások ❖ adózási előnyök 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ nyereség megosztása tagok között ❖ személyi konfliktusok lehetősége ❖ munkavégzés, vezetés tagok közötti megoszlásának egyenlőtlensége ❖ minimum tőkekövetelmény 3 millió Ft

1. táblázat: A kvv szektorban jellemző vállalászási formák előnyei és hátrányai

Forrás: saját szerkesztés Ptk. alapján

2. A KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK SZEREPE, JELENTŐSÉGE A MAGYAR GAZDASÁGBAN

2.1. A KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÓI SZEKTOR MÉRETE MAGYARORSZÁGON ÉS UNIÓS VISZONYLATBAN

A vállalkozások egyik lehetséges csoportosítási alapja a vállalkozás mérete. Ezen szempont alapján Magyarországon a vállalkozások:

- mikro-, kis- és középvállalkozások,
- és nagyvállalatok lehetnek.

Az alábbi feltételek teljesülése esetén beszélünk mikro-, kis- és középvállalkozásokról (továbbiakban: kkv-k), mely ismérvek törvényben⁸ meghatározottak (2. táblázat):

- összes foglalkoztatotti létszám 250 főnél kevesebb,
- az éves nettó árbevétel nem haladja meg az 50 millió eurót, vagy
- a mérlegfőösszeg legfeljebb 43 millió euró összegű.

Megnevezés	Mikrovállalkozás	Kisvállalkozás	Középvállalkozás
Foglalkoztatottak létszáma (fő)	< 10	< 50	< 250
Éves nettó árbevétel	≤ 2 millió €	≤ 10 millió €	≤ 50 millió €
Mérlegfőösszeg	≤ 2 millió €	≤ 10 millió €	≤ 43 millió €

2. táblázat: KKV-k csoportosítása

Forrás: saját szerkesztés kkv-törvény alapján

Az európai uniós jogszabályok alapján nem elfogadott a vállalkozások állami támogatása, mert a gazdaságban torzító tényezőként hat, korlátozza a versenyhelyzetet.

A kkv-törvény szerint, amennyiben egy vállalkozásban jelentős tulajdoni hányaddal rendelkezik az állam, vagy egy önkormányzat, nem tekinthető kkv-nak. Továbbá, ha egy cégcsoport részesedése számottevő az adott vállalkozásban, mely kapcsolódó vállalkozásaival együttesen már nem felel meg a kkv kategóriának, az adott vállalkozás sem tartozik a kis- és középvállalkozások körébe (függetlenségi kritérium).

⁸ 2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról (a továbbiakban: kkv-törvény)

Az Európai Unió gazdaságának kiemelt szereplői a kkv-k. 2015-ben az unió tagállamaiban működő nem pénzügyi vállalkozások 99,81 százaléka kkv volt, náluk dolgozott a foglalkoztatottak 66,76 százaléka.⁹

A 2015-ös Eurostat adatok alapján Görögország gazdaságában van legnagyobb arányban jelen a kkv szektor, az összes vállalkozás 99,94%-a kkv-nak minősül. Az Európai Unió tagállamai közül Németországban a legkisebb ez az arány, 99,52%. Az uniós átlag 99,81% volt 2015-ben, Magyarország ezen átlagon felül teljesített, a vállalkozások 99,83%-a kis- és középvállalkozásnak minősült.

Az EU-s gazdaságpolitika nagy jelentőséggel bíró szegmense a kkv-kat támogató intézkedéscsomagok. A kisvállalkozói intézkedéscsomag megteremtí a keretet e vállalkozásokat segítő, támogató, finanszírozó programoknak.

Az Európai Kisvállalkozói Intézkedéscsomag (SBA¹⁰), melyet Európai Kisvállalkozói Törvényként is említenek, tíz elv mentén segíti a kis- és középvállalkozásokra vonatkozó koncepció megvalósulását az Európai Unióban, illetve a tagállamokban.

Az Európai Kisvállalkozói Törvény tíz alapelve¹¹:

- I. Olyan környezetet kell teremteni, amelyben a vállalkozók és a családi vállalkozások boldogulhatnak, és amely díjazza a vállalkozói készséget.
- II. Biztosítani kell azt, hogy a csődbe jutott becsületos vállalkozók gyorsan megkapják a lehetőséget az újrakezdéshez.
- III. A „Gondolkozz előbb kicsiben!” elvnek megfelelő szabályokat kell alkotni.
- IV. A közigazgatási rendszereknek meg kell felelniük a KKV-k szükségleteinek.
- V. A szakpolitikai eszköztárat hozzá kell igazítani a KKV-k szükségleteihez: meg kell könnyíteni a kkv-k részvételét a közbeszerzési eljárásokban, és jobban ki kell használni a kkv-k állami támogatásának lehetőségeit.
- VI. Meg kell könnyíteni a KKV-k finanszírozáshoz jutását, továbbá olyan jogi és üzleti környezetet kell teremteni, amely támogatja a kereskedelmi tranzakciókhoz kapcsolódó fizetések időben történő teljesülését.

⁹ <http://kamaraonline.hu/cikk/kkv-k-az-europai-unioban-a-gazdasag-millionyi-motorja>
(2016.11.30. 20:05)

¹⁰ Small Business Act

¹¹ Dr. SZABÓ Antal: Az Európai Unió kisvállalkozás-fejlesztési politikája [online].(URL: http://www.vallalkozastan.hu/data/pagecontent/0/ERENET/eu_sme_charta_sba_szabo.pdf, 2017.01.02. 19:10)

- VII. Segíteni kell a KKV-kat abban, hogy nagyobb mértékben élvezhessék az egységes piac nyújtotta előnyöket.
- VIII. Elő kell segíteni a KKV-k szaktudásának fejlesztését és az innováció valamennyi formáját.
- IX. Lehetővé kell tenni a KKV-k számára, hogy a környezetvédelmi kihívásokat üzleti lehetőségekké alakítsák.
- X. Ösztönözni és támogatni kell a KKV-kat, hogy részesüljenek a növekvő piacok előnyeiből.

Az Európai Bizottság online formában elérhetővé és nyomon követhetővé teszi a tagállamok kis- és középvállalkozásainak teljesítményét és fejlődését, valamint az EU-27 átlag adatait. Évente készül egy a kkv-k teljesítését, pozícióját vizsgáló jelentés, melynek ténylapjain értékelik az egyes tagállamok teljesítményét (SME Performance Review).¹²

A kkv-kkal kapcsolatos átfogóbb és teljeskörű intézkedéstervre az Európai Bizottság 2011 novemberében tett javaslatot (COSME- a kis és középvállalkozások versenyképességét támogató közvetlen brüsszeli program¹³), melyet a Parlament 2013-ban pénzügyileg is megvalósíthatóvá tett a 2,3 milliárd eurós több évre vonatkozó költségvetés elfogadásával.

A COSME programok elkülönültek a Horizont 2020-tól¹⁴, de mindkét programcsomag célja, a kutatás- fejlesztés és innováció területén történő fejlesztés révén a kkv-k versenyképessége nőjön, és elérhetőbbek legyenek számukra a finanszírozási források.

Az intézkedéscsomag fő célként jelöli meg – a „Gondolkozz először kicsiben!” gondolat jegyében – a vállalkozói lét, gondolkodásmód általános szemléletének javítását az EU tagállamaiban.

A COSME program általános célja az alábbiakban fogalmazhatók meg¹⁵:

- tőke- és hitelfinanszírozás javítása: tőkefinanszírozási eszköz a növekedési szakasz beruházásaihoz, valamint egy hitelgarancia-eszköz, amely közvetlen vagy más

¹² MKIK Brüsszeli EU Képviselő: Az Európai Kisvállalkozói Intézkedéscsomag (SBA) megvalósulása - Magyarországi helyzetjelentés az Európai Bizottság felmérése alapján

¹³ COSME – Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises

¹⁴ A Horizont 2020 az Unió kutatás-fejlesztési és innovációs politikájának fő zászlóshajója a 2014-2020 közötti projektidőszakban, amely közel 79 milliárd eurós költségvetéssel gazdálkodik.

¹⁵ http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/hu/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.9.2.html
(2017.01.03. 20:21)

kockázatmegosztó konstrukciókat kínál pénzügyi közvetítőkön keresztül a kkv-knak nyújtott kölcsönökre; a COSME költségvetéséből 1,4 milliárd euró pénzügyi eszközökre van elkülönítve;

- uniós és a globális piacokon való részvétel javítása: a növekedésorientált vállalkozástámogatási szolgáltatásokat az Enterprise Europe Network hálózaton keresztül nyújtják, amelynek célja, hogy elősegítse a terjeszkedést az egységes piacon belül és az Európai Unió kívül egyaránt;
- a vállalkozási kedv ösztönzése: a vállalkozói készségek és magatartásformák fejlesztése, különösen az új vállalkozók, a fiatalok és a nők körében.

2.2. A KKV-K JELENTŐSÉGE

Magyarországon az összes vállalkozás számához képest a kis- és középvállalkozások aránya csupán 0,02 százalékponttal tér el az uniós átlagtól. A foglalkoztatottak aránya ugyanakkor a kkv szektorban magasabb, mint az eu-s átlag.

A kkv szektorban dolgozók közül, 2015-ben 49,33% mikrovállalkozás alkalmazottja volt, 27,49% dolgozott kisvállalkozásnál, valamint 23,18% középvállalkozásnál.

A kkv szektoron belül a foglalkoztatói szerepet tekintve kimagasló a mikrovállalkozások aránya a korábbi években is (1. diagram).

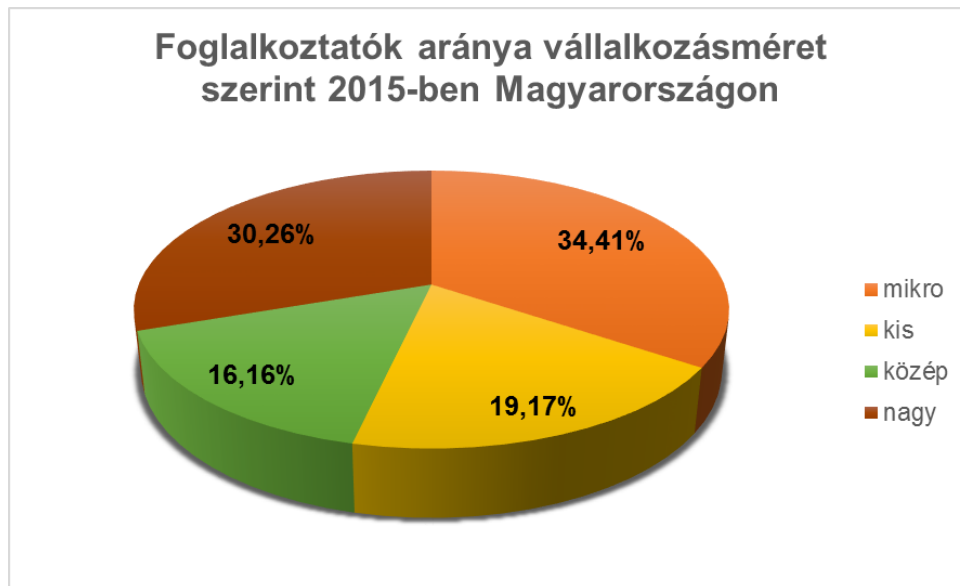
1. diagram: A munkavállalók megoszlása a KKV szektor foglalkoztatóit vizsgálva

Forrás: saját szerkesztés¹⁶

¹⁶ Az Európai Bizottság honlapján lekérdezhető adatok alapján (URL:

https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review-2016_en)

A kkv-k az európai unióban átlagosan a munkavállalók 66,76%-át foglalkoztatják. Magyarországon ez a szám magasabb, 2015-ben az összes munkavállaló 69,74%-a dolgozott kkv-nál (2. diagram).

2. diagram: Foglalkoztatók vállalkozásméret szerinti megoszlása Magyarországon 2015-ben

Forrás: saját szerkesztés¹⁷

A 2015 évi adatok alapján az EU átlag a kkv szektor által létrehozott érték tekintetében 57,39% volt, ehhez képest a magyar kkv-k gyengébben teljesítettek, 52,46%-át adták a magyar gazdaság hozzáadott értékének.

Intenzív foglalkoztatás növekedést globális és hazai viszonylatban is a gyors növekedésre képes vállalkozásoknak tudnak előidézni. A gazdaságpolitika feladata a vállalkozásbarát gazdasági környezet megteremtése, mellyel hozzájárul a kis- és középvállalatok fejlődéséhez. A magyar gazdaságpolitikának elsősorban a kiszámíthatóságra, a vállalati önfinanszírozási lehetőségek növelésére kell összpontosítania. Az adminisztratív terhek és az elvonások mérséklésével, valamint a kockázati tőke piacának fejlesztésével és a jogbiztonság megszilárdításával érhető el a vállalkozókedv ösztönzése.¹⁸

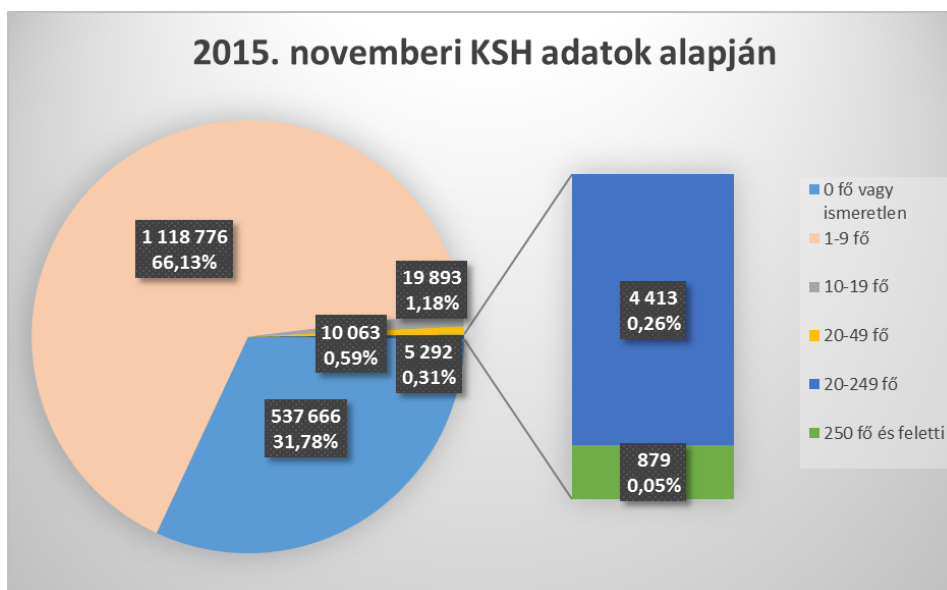
Az azonos időszakok összehasonlítása érdekében november havi adatokat vettem alapul az elemzéshez, mivel 2016 évre vonatkozóan még nem állnak rendelkezésre december havi információk.

¹⁷ Az Európai Bizottság honlapján lekérhető adatok alapján (URL:

https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review-2016_en)

¹⁸ PAPANÉK Gábor: A gyorsan növekvő magyar kis- és középvállalatok a gazdaság motorjai (Közgazdasági Szemle, LVII. évf. 2010. április 354-370. o.)

Magyarországon 2015. november hónapban összesen 1 691 690¹⁹ regisztrált vállalkozás szerepelt a nyilvántartásokban. Ennek 31,78 %-a 0 fős vagy ismeretlen létszámmal működő vállalkozás (3. diagram).

3. diagram: A regisztrált vállalkozások száma Magyarországon 2015 novemberében

Forrás: saját szerkesztés KSH adatbázis alapján²⁰

A fennmaradó 68,22 % 1 fő feletti létszámú vállalkozás.

A teljes darabszámhoz viszonyítva a legnagyobb arányt az 1-9 főt foglalkoztató vállalkozások képviselik (66,13%). 2,09 %-on osztozik a többi létszám-kategória.

Látható, hogy a 250 fős, illetve afeletti létszámmal rendelkező foglalkoztatók száma nagyon csekély, 0,05%. Ebből az következik, arányaiban a KKV foglalkoztatók vannak túlsúlyban a piacon (68,16%).

Az Európai Bizottság 2015-ös adatai²¹ alapján Magyarországon a KKV-k aránya az összes vállalkozás számához viszonyítva 99,83% (a KSH adatok alapján 68,16% és a 0 fő vagy ismeretlen kategória összesen: 99,94%, tehát ezen kategória nagy része is a KKV szektor tagja).

A KKV-k arányát tekintve összehasonlításként szemléltetném Németország, Ausztria, Szlovákia és Szlovénia 2015. évi adatait (3. táblázat).

¹⁹ https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qvd021.html

²⁰ https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qvd021.html

²¹ https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review-2016_en

Vállalkozások számának megoszlása méret szerint					
	mikro	kis	közép	KKV összesen	nagyvállalatok
Németország	82,16%	14,87%	2,48%	99,51%	0,49%
Ausztria	87,36%	10,70%	1,60%	99,66%	0,34%
Szlovákia	96,80%	2,55%	0,52%	99,87%	0,13%
Szlovénia	94,84%	4,17%	0,82%	99,83%	0,17%
Magyarország	94,09%	4,95%	0,79%	99,83%	0,17%

3. táblázat: Vállalkozások számának méret szerinti megoszlása 2015. évi adatok alapján

Forrás: saját szerkesztés SME Performance Review adatai alapján²²

A kkv-k aránya az összes vállalkozás számához viszonyítva az említett országokban megközelítőleg hasonló. Szlovénia, Szlovákia és Magyarország esetében magasabb, meghaladja a 99,8%-ot (az EU-átlag 99,81%)²³.

Németországban és Ausztriában nagyobb arányt képviselnek a nagyvállalatok, közelítenek a 0,5%-hoz. A gazdaságok vállalkozásméret szerinti megoszlásához kapcsolódóan érdemes vizsgálni az egyes kategóriák hozzáadott értékből való részesedését is.

A következő táblázat mutatja a 3. számú táblázatban szereplő országokra vonatkozóan vállalkozásméretenként a hozzáadott értékhez való hozzájárulásokat (4. táblázat).

Vállalkozások hozzáadott értékhez való hozzájárulásának megoszlása méret szerinti bontásban					
	mikro	kis	közép	KKV összesen	nagyvállalatok
Németország	15,41%	18,07%	19,66%	53,14%	46,86%
Ausztria	18,66%	20,85%	21,95%	61,46%	38,54%
Szlovákia	27,01%	13,46%	16,83%	57,30%	42,70%
Szlovénia	21,82%	18,83%	21,96%	62,61%	37,39%
Magyarország	18,11%	16,33%	18,02%	52,46%	47,54%

4. táblázat: A vállalkozások hozzáadott értékhez való hozzájárulásának aránya méret szerinti bontásban 2015. évi adatok alapján²⁴

²² Az Európai Bizottság adatai alapján (https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review-2016_en)

²³ https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review-2016_en

²⁴ Forrás: saját szerkesztés SME Performance Review alapján

(https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review-2016_en)

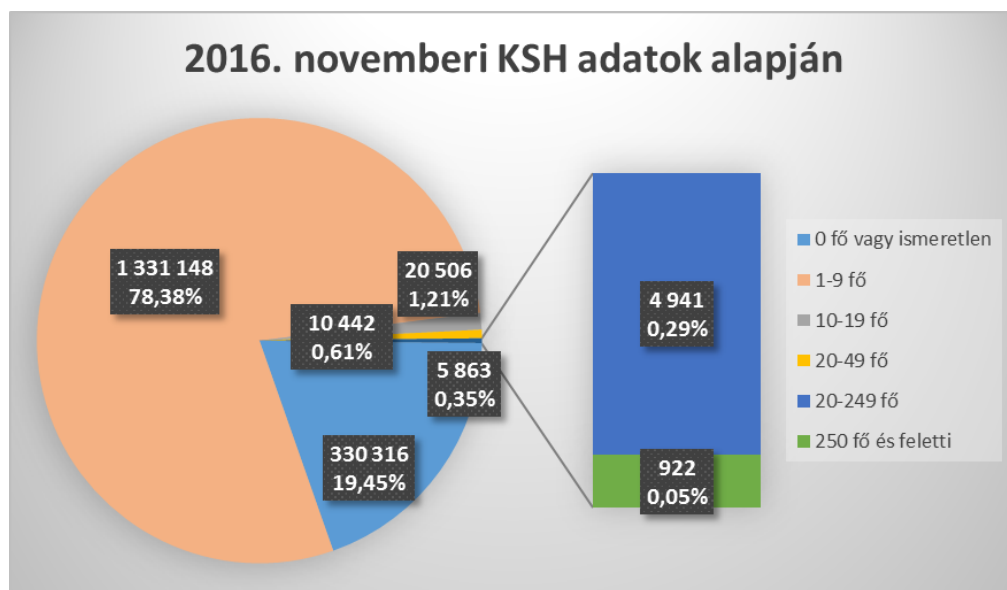
Az Európai Unió tagállamainak teljesítményének összehasonlításához fontos mérőszám a hozzáadott érték. Szemlélteti az adott gazdaság teljesítményét, erőforrásfelhasználásának hatékonyságát. Ezen mérőszám tekintetében már nem annyira közelítenek a mutatószámok a vizsgált országoknál.

Magyarországon a hozzáadott érték 52,46%-át a KKV-k adják. Ezzel az aránnyal alulmaradunk a többi államhoz képest. Németország és Szlovákia 55% körüli értékekkel következnek a sorban, azonban Ausztria és Szlovénia esetében az arány több mint 60%.

Összegezve tehát, Ausztria esetében a vállalkozások 99,66%-a állítja elő a hozzáadott érték 61,46%-át, amely meghaladja az EU-s átlagot (57,39%)²⁵.

Ugyanez Magyarország vonatkozásában annyit tesz, hogy a vállalkozások 99,83%-a hozza létre a hozzáadott érték 52,46%-át, amely közel 5%-kal az EU- átlag alatt marad.

2016. évre vonatkozóan a novemberi KSH adatok nagyságrendileg hasonlóak a 2015 novemberi arányokhoz, a „0 fő és ismeretlen” kategória aránya jelentősen csökkent, ezáltal a többi kategória aránya nőtt (4. diagram).

4. diagram: A regisztrált vállalkozások száma 2016 novemberében

Forrás: saját szerkesztés KSH adatbázis alapján²⁶

A 2016-ban regisztrált vállalkozások 19,15%-a képezi a 0 fő vagy ismeretlen csoportot, ez a több mint 12%-os csökkenéshez hozzájárult pl. a társas vállalkozások körében a Kft.-ket

²⁵ https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qvd021.html

érintő kötelező törzstőkeemelés (3 millió Ft),²⁷ valamint a tevékenységüket 5 éve szüneteltető egyéni vállalkozók törlése is.

Az összes vállalkozás 80,85%-a 1 fő vagy annál magasabb létszámmal működő gazdasági szereplő. A 80,85%-on belüli legnagyobb arányt 2016-ban is a mikrovállalkozások alkotják, 78,38%-kal. A 250 fő feletti létszámú nagyvállalkozások piacon belüli aránya továbbra is 0,05%. A kkv szektor összességében a vállalkozások számához viszonyítva 80,5%-ot képviselnek. Továbbra is meghatározó szereplői a magyar gazdaságnak.

2.3. A KKV SZEKTOR FINANSZÍROZÁSI HELYZETE

A kkv szektor támogatása, a vállalatok működésének segítése EU, és magyar gazdasági szinten is jelentős szerepet kell, hogy képviseljen, illetve ehhez kapcsolódóan a feltételeket folyamatosan biztosítani kell.

A „gazdaság motorjának” is nevezik a piac ezen szereplőit, emiatt nemzetgazdasági és uniós érdek is, hogy ezen vállalkozások növekedni, fejlődni tudjanak.

A hazai támogatási eszközök közé sorolandó például a növekedési hitelprogram, melynek köszönhetően 36 103 vállalkozás kerül 2 459 milliárd forint összegben finanszírozásra.²⁸

Az MNB 2016 októberében a beruházási hiteltermékek, illetve a pénzügyi lízingek felhasználását tekintve módosította a határidőt, így 2018. június 29-ig 700 milliárd forint került e célra elkülönítésre, melyből 400 milliárd forint hitelállomány, a fennmaradó 300 milliárd forint devizahitel formájában áll a vállalkozások rendelkezésére.

A kkv finanszírozás témakörében két szegmenst célszerű elkülöníteni, és külön-külön vizsgálni:

- induló, kezdő vállalkozás,
- kifejelett vállalkozás.

A *kkv-k* jellemzően az alapítók, a vállalkozók családi, baráti köre által rendelkezésre bocsátott tőkével jönnek létre.

²⁷ A 2014. március 15-ét megelőzően a cégjegyzékbe bejegyzett, valamint bejegyzés alatt álló azon korlátolt felelősségű társaságokat, amelyek jegyzett tőkéje nem éri el a hárommillió forintot.

²⁸ http://www.piacprofit.hu/kkv_cegblog/cegek-irany-a-bank-marcius-31-ig-lehet-kerni-az-olcso-hitelt/ (2016.11.29. 19:20)

Általában a tulajdonos irányítja, ő alakítja egyszemélyben a terveket, illetve ellátja a feladatokat az adminisztráció, értékesítés, termelés területén, illetve önmaga próbálja a folyamatokat szervezni, a hibákat, problémákat kezelni.

A kezdeti időszakban nagy számban esnek ki vállalkozások a piaci versenyből, pontosan a komplex, egyszemélyes, leterhelt vezetés miatt. Amely cég túléli ezt az időszakot, gazdaságosan, hatékonyan működik, elindul egy növekedési pályán.

A növekedéshez minden cégméret, cégforma esetén tőkére van szükség. A kezdeti, családi, baráti kölcsönök nem elegendőek, bővíteni kell a tőkések körét.

A társuló tőkés befektetett tőkéje és kockázatvállalásáért cserébe részesedni kíván a vállalkozás későbbi jövedelméből, és/vagy bele kíván szólni az üzletmenetbe, akár az operatív döntéshozatali szinten is.

Induló vállalkozásnál, amennyiben a kockázat jelentős, csak az ún. kockázati tőkések²⁹ hajlandóak ezt vállalni. Két csoportjukat különböztetünk meg: az üzleti angyalokat és a kockázati tőke társaságokat.

Alapvető különbség a két kategória között, hogy az üzleti angyalok esetében magánszemélyekről beszélünk, míg a kockázati tőketársaság intézményesült forma.

A kockázati tőketársaságok kevesebb, az üzleti angyalok több szakmai segítséget is nyújtanak a vállalkozás részére.

A *kifejlett kkv-k* esetében több forrás is rendelkezésre állhat a növekedés biztosításához, azonban vannak közös jegyek is az induló és már kifejlett vállalkozások jellemzőiben.

Ezen jellemzők jelentik a befektetők szempontjából a kockázatok nagy részét:

- egyszerű szervezeti felépítés, vezető és tulajdonos személye általában megegyezik,
- alacsonyabb menedzseri szaktudás,
- élőmunka-igényes tevékenységek az alultőkésítettség miatt,
- gyenge alkupozíció,
- alacsony tartalékok.

A fenti vonások megléte a kifejlett vállalkozások esetében is jelentős kockázatot hordoz. A már működő, kifejlett kkv-k esetében az alábbi forrástípusok állnak rendelkezésre:

- a) tulajdonosi tőke, tagi kölcsön,
- b) kereskedelmi hitel,
- c) bankhitel,

²⁹ Gyulai László: Kis- és középvállalkozások üzletfinanszírozása, Budapest, SALDO Zrt., 2011, p. 35

- d) lízing, faktoring,
- e) technikai források (tartós passzívák).³⁰

A mikro-, kis- és középvállalkozások méretükből, tőkeállományukból adódóan nem képesek jelentős összegeket marketing tevékenységre fordítani (elektronikus formában esetlegesen minimális költséggel), emiatt kisebb esélyük van a köztudatba kerülni.

A külső források rendelkezésre állását tekintve is gyengébb pozícióban vannak a nagyvállalatokhoz képest, elsősorban a magasabb kockázat miatt.

Az Európai Unió jelentős lépéseket tett a kkv szektor megerősítéséhez (átfogó kkv politika³¹), amelyek által versenyhátrányuk csökkenést mutat.

Az uniós és haza támogatások, pályázatok köre folyamatosan bővül, amely hozzájárul a kkv szektor magyar gazdaságban betöltött szerepének megtartásához, stabilizálásához.

A 2014 és 2020 közötti projektidőszakra vonatkozó egyszerűbb és egységes új szabályok és intézkedések megkönnyítik a kkv-k számára a kohéziós politikai alapok támogatásának megszerzését.

Az újdonságok a támogatási rendszerben:

- online jelentéskészítés a támogatásokról, elszámolásokról;
- egyértelműbb, pontosabb jogosultsági szabályozás;
- célzott és kevésbé gyakori auditálás kisebb tevékenységek esetén;
- a pénzügyi eszközök összetételének és elérésének szélesítése és egyszerűsítése.³²

„Súlyosan függenek a magyar cégek az uniós pénzektől, ezen pedig változtatni kell...”-nyilvánította ki véleményét Nagy Márton az MNB alelnöke egy a Miniszterelnökség által szervezett konferencián.³³

A támogatott vállalkozások egy jelentős szegmense teljes mértékig az EU-s források által finanszírozza tőkeigényét, és nem vesz igénybe egyéb külső forrást.

³⁰ GYULAI László: Kis- és középvállalkozások üzletfinanszírozása, Budapest, SALDO Zrt., 2001, p.39.)

³¹ <http://ec.europa.eu/growth/smes/> (2016.11.28. 18:04)

³² http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/fiche_sme_hu.pdf (2016.11.28. 19:01)

³³ http://www.piacessprofit.hu/kkv_cegblog/a-piaci-finanszirozas-a-normalis-nem-az-unios-penz/ (2016.11.29. 19:55)

Ez a jövőre (2020 utáni időszakra) vonatkozóan bizonytalanságot jelez, és felmerül az elemzőkben az a kérdés, hogy vajon működőképesek lesznek-e ezek a vállalkozások 2020 után is. A cél az, hogy a támogatások által növekedni, fejlődni tudjanak, és hatékony, jövedelmező működést valósítsanak meg a megvalósított fejlesztésekkel.

Az előbbiekből adódóan fogalmazódik meg, hogy fel kellene készíteni a vállalkozásokat azokra az időkre, mikor már nem lesz lehetőség (ilyen nagy összegű) pályázati források rendelkezésre, egyéb finanszírozási, támogatási forrásokat kell biztosítani.

A 2016. évben is folytatódott a lízingpiac növekedési tendenciája, amelyet az alacsony kamatkörnyezet, valamint a vállalkozások erősödése is előidézett.

A bővülésben szerepe volt a Magyar Nemzeti Bank Növekedési Hitelprogramjának (továbbiakban: NHP) is, amely segítségével 88 milliárd forint került kihelyezésre a lízingcégek közvetítésével.

Az agrárszektorban jelentős arányban van jelen a lízing, a nagyértékű mezőgazdasági gépvásárlások miatt.

2016-ban a kihelyezett összeg ebben az ágazatban 49 milliárd forint volt, amely 11 százalékkal több a 2015 évi adatánál. Kb. 40 milliárd forintnyi hitelkihelyezés a vásárlásokhoz az NHP keretein belül valósult meg. Az agrárágazat vállalkozásai nagy arányban tartoznak a kkv-k szektorba, hiszen jellemzően a magyar gazdaságban a mezőgazdasági vállalkozások családi gazdaságok formájában működnek, vagy legalábbis úgy jönnek létre.

Az MNB kimutatásai szerint az NHP-ban rendelkezésre bocsátott források közel 33%-át lízing formájában folyósították, amely adat reprezentálja a lízing, mint finanszírozási forma létjogosultságát és megfelelőségét a magyar kkv-k körében.

A Magyar Lízingszövetség a következő évekre vonatkozóan is hasonló növekedést prognosztizál a hazai lízingpiacon. A pozitív előrejelzést az alapozza meg, hogy a lízing termékek teljes mértékben felveszik a versenyt a banki konstrukciókkal, mind kamat, mind egyéb összetevők tekintetében. Azonban a lízing kedvezőbb lehet például a tulajdonjog tekintetében.

A hagyományos beruházási hitel mellett a lízing a legnépszerűbb finanszírozási lehetőség a kis- és középvállalkozások körében.

2015-ben és 2016-ban jelentős innovációt (termékfejlesztést, vagy bevezetést) – végrehajtó, fejlődő kis- és középvállalkozások közül 38% élt a lízing adta lehetőséggel.

3. ÚJ ADÓZÁSI FORMÁK MEGJELENÉSE AZ EGYSZERŰSÍTÉS JEGYÉBEN, HATÁSUK AZ EGYSZERŰSÍTETT VÁLLALKOZÓI ADÓRA

3.1. KISADÓZÓ VÁLLALKOZÁSOK TÉTELES ADÓJA (KATA)

2013. január 1-jétől a 2012. évi CXLVII. tv. a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról (a továbbiakban Katv.) hatályba lépését követően választhatják egyéni vállalkozók, egyéni cégek, betéti társaságok és közkereseti társaságok a KATÁ-t.

A törvényhozás célja ezen adónem bevezetésével a legkisebb, önfoglalkoztatónak tekinthető vállalkozások részére egy olyan alternatíva nyújtása, melynek következtében jelentősen egyszerűsödnek adminisztratív kötelezettségeik, illetve adóterhelésük is csökken. A már működő vállalkozások év közben is áttérhetnek az adózási nemre, valamint újonnan létrehozott vállalkozások számára is választható.

Az adónem kiváltja:

- a társasági adót,
- egyéni vállalkozás esetén a vállalkozói szja-t, az osztalékot terhelő szja-t és egészségügyi hozzájárulást,
- az egyéni járulékokat,
- a szociális hozzájárulási adót
- és a szakképzési hozzájárulást.

Ezekon felül az áfakötelezettség alól is mentesül a vállalkozás, amennyiben az alanyi áfa mentességet választotta (6 millió Ft éves bevételig 2016-ban)³⁴.

Az adó mértéke annak függvénye, hogy a kisadózó főállású vállalkozó, vagy heti 36 órát meghaladó munkaviszony mellett másodfoglalkozású vállalkozó.

- a. *Főállású vállalkozó esetében:* az adó mértéke 50.000 Ft/hó (lehetőség van emelt összegű adó fizetésére, 75.000 Ft összegben).
- b. *Másodfoglalkozású vállalkozó esetén:* 25.000 Ft/hó tételes átalányadó fizetési kötelezettség áll fenn.

³⁴ 2017. január 1-től módosul az alanyi mentesség összeghatára, 6.000.000 Ft-ról 8.000.000 Ft-ra a 2016. évi CXXV. tv. az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló törvény 77. §. alapján. Abban az esetben választható 2017. évre az áfa alanyi mentesség, ha 2016-ban ténylegesen sem, valamint várhatóan 2017-ben sem haladja meg a 8 millió Ft pénzüsszegű értékhatárt a vállalkozás bevétele.

Az adónemhez kapcsolódó bevételi értékhatár 2016-ban 6 millió Ft³⁵, amely nem az adónem választásának feltétele. Amennyiben az adózó tárgyévi bevételei a bevételi értékhatárt meghaladják, az adózó a feletti részre vonatkozóan 40%-os adót fizet.

A KATA-s adózó nyilvántartási kötelezettségét tekintve kiemelném, hogy az adózó köteles az általa kiállított számlán a „kisadózó” szöveget feltüntetni, amennyiben elmulasztja, az adóhatóság mulasztási bírsággal sújthatja.

A KATA adóalanyiség keletkezése a választás bejelentését követő hónap első napjával jön létre. Nem lehet ezen adó alanya az a vállalkozás, amely saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése tevékenységből az adóalanyiség választásának évében bevételt szerzett. Továbbá abban az esetben, ha a KATA adóalany vállalkozás működése során ilyen tevékenységből bevételre tesz szert, az adóalanyiséga megszűnik.

Kisadózóként bejelenthető a tételes adót jogszerűen választó egyéni vállalkozó esetében maga az egyéni vállalkozó, egyéni cég, Bt. és Kkt. esetében pedig a társaság tagja.

A Bt., a Kkt. tagja, aki nem került bejelentésre kisadózóként, kizárólag csak munkaviszony keretében működhet közre a vállalkozás tevékenységében.

Amennyiben nem ezen szabály szerint jár el a vállalkozás, a tevékenységében nem munkaviszonyosként részt vevő tag közreműködését be nem jelentett alkalmazott foglalkoztatásaként kell tekinteni.

A jogszabály nevesít olyan eseteket, amikor a vállalkozás nem köteles az adott hónapra a tételes adót a kisadózó után megfizetni. Ezen esetekben feltétel, hogy az állapot, ok egész hónapban fennálljon. Mentessül a tételes adó megfizetése alól a vállalkozás, amennyiben a kisadózó:

- táppénzben, baleseti táppénzben, terhességi-gyerekkori segélyben, gyermekgondozási díjban, gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül,
- katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katona,
- fogvatartott,
- egyéni vállalkozói tevékenységét szüneteltette,

³⁵ 2017. január 1-től 12 millió Ft (2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról 8. §. (6))

- a Tbj. szerinti (1997. évi LXXX. törvény) kiegészítő tevékenységet folytatóként keresőképtelen.³⁶

A főállású kisadózó a tételes adó megfizetésével biztosítottnak minősül a Tbj. szerint, és jogosultságot szerez álláskeresői ellátásra is. Attól függően, hogy milyen mértékű a megfizetett tételes adó, ezen ellátásokhoz a számítás alapja eltérő. Az 50 000 Ft/hó adó esetén az ellátások alapja 90 000 Ft, a magasabb összegű, 75 000 Ft/hó adó megfizetése esetén a számítás alapja 150 000 Ft.

Amennyiben a kisadózónak NAV által kiállított jövedelemigazolásra van szüksége, az igazolást a kisadózó vállalkozás utolsó, megszerzett bevételről tett nyilatkozatában feltüntetett bevétel 60 százalékaról, több tag esetén annak fejenként egyenlő részéről állítja ki az adó- és vámhatóság. Egy és több tag esetén is a minimum jövedelem az adófizetési kötelezettséggel érintett hónapok és a minimálbér szorzata.

A KATA-s adózó bevételi nyilvántartást vezet, amely kötelezettség azzal is teljesíthető, hogy a kiállított nyugtákat, számlákat megőrzi az adózó.

A bevallási kötelezettségét egy nyilatkozat formájában, 16KATA nyomtatványon a 2016. adóév vonatkozásában, adóévet követő február 25-ig teljesíti.

2015. december 31-én közel 100 ezer katas vállalkozás szerepelt a nyilvántartásokban, melyből 86 ezer egyéni vállalkozó, 14 ezer társas vállalkozás volt.³⁷

A 2015. évi adóbevétel 54 354 millió Ft volt ezen adónemből, 12 147 millió Ft-tal több, mint előző évben. 2016 májusában közel 114 ezer KATA-s adózó volt, ebből 99 ezer egyéni vállalkozóként és 15 ezer társas vállalkozásként működött. 56 852 millió Ft adóbevétel folyt be 2016. januártól októberig.

A következőkben néhány, *2017 januárjától hatályba lépő változást* említenék a KATA-t illetően. A törvény alapján azok a bevételek, amelyek a KATA adóalanyiság megszűnéséig pénzügyileg nem teljesültek, az adóalanyiság megszűnésének napjával teljesült bevételnek tekintendők. Nem kell a KATA-s bevételek közé számítani 2017-től a költségek fedezetére, vagy fejlesztési célra folyósított támogatás befolyt összegét. Átmeneti rendelkezésben intézkedtek a 2014-től visszamenőleges hatályú alkalmazásról.

³⁶ Katv. 8. §. (7) alapján, kivéve, ha a kisadózói tevékenységbe tartozó munkát végez.

³⁷ http://www.piacprofit.hu/kkv_cegblog/kezdi-kiszoritani-a-kata-az-evat-nem-is-csoda/

További, az adóalanyok szempontjából kedvező módosítás, hogy a kiegészítő tevékenységet folytató kisadózónak nem kell megfizetnie a tételes adót azokra a hónapokra, amikor keresőképtelen.

3.2. KISVÁLLALATI ADÓ (KIVA)

A Katv. alapján a kisvállalati adó alanya az alábbiak lehetnek:³⁸

- az egyéni cég,
- a közkereseti társaság, a betéti társaság, a korlátolt felelősségű társaság, a zártkörűen működő részvénytársaság,
- a szövetkezet és a lakásszövetkezet,
- az erdőbirtokossági társulat,
- a végrehajtó iroda, az ügyvédi iroda és a közjegyzői iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda,
- a külföldi vállalkozó, illetve a belföldi üzletvezetési hellyel rendelkező külföldi személy.

Az alábbi feltételek fennállása esetén lehet a vállalkozás KIVA adóalany³⁹:

- Az adózónak az átlagos statisztikai állományi létszáma az adóévet megelőző évben várhatóan nem haladja meg az 50 főt.
- Az adózónak az adóévet megelőző adóévben elszámolandó bevétele várhatóan nem haladja meg az 500 millió forintot, 12 hónapnál rövidebb adóév esetében az időarányos az 500 millió forint arányosított részét.
- Az állami adóhatóság az adóévet megelőző két naptári évben az adózó adószámát jogerősen nem törölte vagy függesztette fel.
- A kisvállalati adót választó adózók üzleti évének mérlegforduló napja kizárólag december 31. lehet.
- Az adózónak az adóévet megelőző adóévről készítendő beszámolójában a mérlegfőösszege várhatóan nem haladhatja meg az 500 millió forintot, ezen feltételnél nincs arányosítás.

³⁸ Katv. 15. §. (1)

³⁹ Katv. 15. §. (2) 2017. január 1-től hatályos állapot szerint

Az adóévben újonnan alapított vállalkozások adóalanyiságára vonatkozóan a jogszabály az alábbiak szerint szabályoz:

- a létesítő okirata közokiratba foglalásának, ellenjegyzésének napján kezdődik, ha vállalkozási tevékenységet a cégnyilvántartásba történő bejegyzése előtt megkezdheti,
- az első jognyilatkozat megtételének napján kezdődik, ha belföldi illetősége az üzletvezetés helyére tekintettel keletkezik,
- egyéb esetben azon a napon jön létre, amelyen az alapítás keltezett, amennyiben választását az alapítástól számított 30 napon belül az állami adóhatóság felé bejelentette.

Megszűnik a KIVA adóalanyiság, ha:

- az adózó a negyedév első napján meghaladja az 1 milliárd Ft⁴⁰-os bevételi értékhatárt.
- az adózó végelszámolási, felszámolási vagy kényszertörlési eljárás alá kerül.
- az adóalany megszűnik.
- az adóalany egyesül vagy szétválak.
- az adóalanyra a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (továbbiakban: NAV) mulasztási bírságot, vagy jövedéki bírságot szabott ki (számla- vagy nyugtaadási kötelezettség elmulasztásáért, be nem jelentett alkalmazott foglalkoztatásáért, igazolatlan eredetű áru forgalmazásáért).
- a NAV felfüggesztette vagy törölte az adóalany adószámát.
- az adóalany NAV által nyilvántartott, végrehajtható adó- és vámtartozása meghaladja az 1 millió forintot a naptári negyedév utolsó napján.
- az adóalany átlagos statisztikai állományi létszáma 100⁴¹ főt meghaladja.

A *kisvállalati adó alapja* az eredményt csökkentő, illetve növelő tételekkel korrigált pénzforgalmi szemléletű eredményének a személyi jellegű kifizetésekkel növelt összege. A minimum adóalap a személyi jellegű kifizetések összege.⁴²

⁴⁰ 2016. december 31-ig 500 millió Ft volt az értékhatár

⁴¹ 2016. december 31-ig 50 fő volt a létszámkorlát

⁴² 2016.12.31-ig. A Katv. módosításával a pénzforgalmi szemléletű eredmény helyett tőke- és osztalékműveletek korrigált eredménye az Adóalap I. Ehhez hozzáadva a személyi jellegű kifizetéseket kapjuk a KIVA adóalapját. A minimum adóalap továbbra is a személyi jellegű kifizetések összege.

Az adóalap megállapításakor csökkentő tételként⁴³ kell figyelembe venni:

- a hitel vagy kölcsön felvétel összegét,
- az adózó által nyújtott hitel vagy kölcsön törlesztését, visszafizetése esetén a hitel vagy kölcsön nyújtásakor növelő tételként elszámolt összeg arányosított részét,
- kötvény vagy hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátását,
- hitelviszonyt megtestesítő értékpapír beváltása, eladása, valamint tulajdoni részesedést jelentő befektetés eladása esetén a beváltott, eladott értékpapírok, befektetések vásárlásakor növelő tételként elszámolt összeg arányosított részét,
- tőkebevonást (különösen jegyzett tőke emelése),
- osztalék és osztalékelőleg megszerzését,
- elszámolásra kiadott előleg visszafizetését,
- a Katv. alapján megfizetett adó visszatérítését.

Az adóalap megállapításakor növelő tételként⁴⁴ kell figyelembe venni:

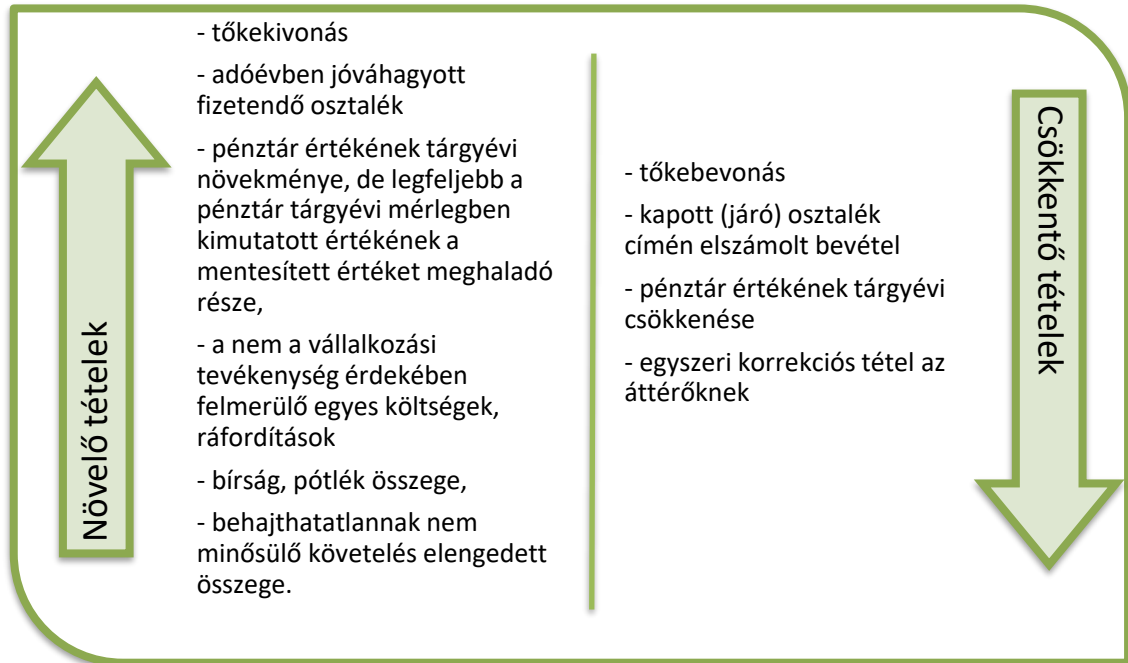
- az adózónak nyújtott hitel vagy kölcsön törlesztése, visszafizetése esetén a hitel vagy kölcsön felvételekor csökkentő tételként elszámolt összeg arányos részét,
- hitel vagy kölcsön nyújtását,
- saját kibocsátású kötvény vagy hitelviszonyt megtestesítő értékpapír beváltását, törlesztése esetén a beváltott, eladott értékpapírok kibocsátásakor csökkentő tételként elszámolt összeg arányos részét,
- hitelviszonyt megtestesítő értékpapír vagy tulajdoni részesedést jelentő befektetés vásárlását,
- tőke kivonást (különösen jegyzett tőke leszállítása),
- osztalékfizetést (ide nem értve a kisvállalati adóalanyiságot megelőző adóévek adózott eredménye és eredménytartaléka terhére a kisvállalati adóalanyiság időszakában kifizetésre kerülő osztalékot) és az osztalékelőleg fizetését,
- elszámolásra kiadott előleg kifizetését,

⁴³ 2016. december 31-ig hatályos Katv. alapján.

⁴⁴ 2016. december 31-ig hatályos Katv. alapján.

- a Katv. alapján megfizetett adót és adóelőleget.

A 2017. január 1-től hatályos módosítások értelmében kevesebb csökkentő és növelő tételt nevesít a jogszabály (7. ábra).

7. ábra: KIVA adóalap csökkentő és növelő tételek 2017. január 1-től

Forrás: saját szerkesztés Katv. alapján

A 7. ábrán szereplő tételeken felül korrigálni kell az adóalapot ⁴⁵ a szokásos piaci árral kapcsolatos módosításokkal, a külföldön adóztatható adóalappal (kettős adóztatás kizárása érdekében), valamint az érvényesíthető elhatárolt veszteséggel (legfeljebb az új beruházáshoz kapcsolódó kifizetésekkel csökkentett személyi jellegű kifizetés mértékéig).

Az adóalap számításnál a pénztáregyenlegre vonatkozó pontosítást célzó szabályozással egy új fogalommal, a pénztár mentesített értékével találkozunk. Ezen értéket 3 tényező vizsgálatával, és ezek közül a legmagasabb értékben kell meghatározni:

- a tárgyévi összes bevétel 5%, de legfeljebb 1 millió Ft,

⁴⁵ Kormányzati portál: Összefoglaló a kisvállalati adó jövő évi változásairól (Elérési útvonal: www.kormany.hu/Dokumentumok/Nemzetgazdasági_Minisztérium/Segédletek)

(URL:

<http://www.kormany.hu/download/f/3b/d0000/%C3%96sszefoglal%C3%B3%20a%20kiszv%C3%A1llalati%20ad%C3%B3%20j%C3%B6v%C5%91%20%C3%A9vi%20v%C3%A1ltoz%C3%A1sair%C3%B3l.pdf> ; 2016.11.30.)

- adóalanyisága első évében a nyitó mérlegben kimutatott pénztár érték, ha az előbbieket meghaladja (2016. december 31-ig áttért adózók esetében a 2017. évi nyitómérlegben kimutatott pénztár érték).

Amennyiben a pénztár értéke a mentesített érték alatt marad, nincs hatással az adóalapszámításra. Ha a mentesített értéknél magasabb a pénztár értéke, a mentesített érték feletti résszel növelni kell az adóalapot.⁴⁶

A szabályozás kitér arra az esetre is, ha a későbbiek folyamán a pénztár érték csökkenne. Ezen esetben a pénztár tárgyevi csökkenése, de legfeljebb a pénztár előző adóévi mérlegben szereplő értékének a mentesített értéken felüli része adóalap csökkentő tételként elszámolható.⁴⁷

Alapvető változás a törvényben, hogy nem a pénzforgalmi szemléletű eredményből kerül levezetésre a KIVA adóalapja.

A törvénymódosítás által pontosításra kerültek az osztalék és a pénztár növekmény fogalmak az adóalap számítás tekintetében.

Módosítás továbbá, hogy a kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vagy társas vállalkozó járulékalapja nem számítandó a személyi jellegű ráfordítások közé.

A korábban is a kiva hatálya alá tartozó adóalanyok részére beépítésre került egy olyan adóalap csökkentő korrekció, amelynek köszönhetően a törvényi változások negatív hatásait kiküszöbölhetik az adóalapszámításnál. A korrekciós tétel levezetését illetően a NAV-ot kötelezettség terheli, melynek 2017. december 31-ig kell eleget tennie.

A veszteség elhatárolás tekintetében is módosítást eszközöltek a Katv.-ben, megszűnt a korlátozás az elhatárolt veszteség összegének 10 év alatt egyenlő részletekben történő felhasználását illetően.

A 2017. január 1-től hatályos változások alapján az adóelőleg fizetést szabályozó rendelkezések is módosultak.⁴⁸ Az adóelőleg összegébe nem beszámítandó az Szt.⁴⁹ szerinti pénzeszközök realizált változása, valamint a megfizetett adó és adóelőleg.

⁴⁶ Katv. 20. §. (3)

⁴⁷ Katv. 20. §. (4)

⁴⁸ Katv. 23. §. (2)

⁴⁹ 2000. évi C. törvény a számvitelről

A	B
Tőke-és osztalékműveletek korrigált eredménye (Adóalap I.)	Személyi jellegű kifizetése összege (Adóalap II.)
Tőke - és osztalékműveletek eredménye (+) Növelő tételek (-) Csökkentő tételek	Tbj. szerinti járulékalapot képező jövedelem - társas vállalkozóknál a garantált bérminimum 112,5%-a - kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozó járulékalapját nem kell figyelembe venni
Tőke-és osztalékműveletek korrigált eredménye	(-) kedvezményezett foglalkoztatott után érvényesíthető kedvezmény
(-) Veszteségleírás I.	
= Adóalap „A”	Adóalap „B”
KIVA adóalap = A+B, de legalább B	
(-) veszteségleírás II.	
Tényleges KIVA alap	

8. ábra: A KIVA adóalap számítás levezetése

Forrás: Nemzeti Adó- és Vámhivatal Központi Irányítás Ügyfélkapcsolati és Tájékoztatási Főosztály Nyugat-dunántúli Tájékoztatási Osztály előadása⁵⁰

A kisvállalati adó mértéke az adó alapjának 14%-a⁵¹, melynek megfizetésével az adó alanya az alábbi közterhek bevallása és megfizetése alól mentesül:

- a 9%-os társasági adó⁵²,
- a 22%-os szociális hozzájárulási adó⁵³, és
- a 1,5%-os szakképzési hozzájárulás bevallása és megfizetése alól.

⁵⁰ Nemzeti Adó- és Vámhivatal Központi Irányítás Ügyfélkapcsolati és Tájékoztatási Főosztály Nyugat-dunántúli Tájékoztatási Osztály „Jogszabályváltozások 2017” c. előadása, Zalaegerszeg, 2017.01.04.

⁵¹ 2017. január 1-től a 16% helyett 14% a KIVA adókulcs (2016. évi CLXXXII. tv. 31. §.)

⁵² 2017. január 1-től a társasági adó egykulcsos, a pozitív adóalap 9%-a, a korábbi kétkulcsos helyett (10 és 19% helyett) (1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról 19. §.)

⁵³ 2011. évi CLVI. törvény egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról 459. §.

A kisvállalati adón felül az adóalanynak az alábbi közterhek tekintetében fennáll a kötelezettsége:

- az általános forgalmi adó,
- a magánszemély tagokat tekintve az egyéni járulékok (nyugdíjjárulék, egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék), továbbá az osztalék utáni személyi jövedelemadó és egészségügyi hozzájárulás,
- a cégautóadó,
- a helyi adók.

A kisvállalati adóalanynak a kisvállalati adó alapját és az adót adóévenként állapítja meg és az adóévet követő év május 31-ig köteles a bevallást elkészíteni és beküldeni. A 2016-os adóévet tekintve 2017. május 31-ig, a 16KIVA jelű nyomtatványon kell eleget tenni a bevallási kötelezettségnek.

3.3. ÖSSZEHASONLÍTÁS (EVA- KATA- KIVA)

Az EVA⁵⁴ adónem főbb jellemzőit a KATA és KIVA adónemekkel⁵⁵ párhuzamba állítva szemléltetem az alábbi táblázatban (2017.01.01-től hatályos jogszabályi állapot szerint) (5. táblázat):

MEGNEVEZÉS	KATA	EVA	KIVA
a. Az adó alanya lehet:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ egyéni vállalkozó ➤ egyéni cég ➤ kizárólag magánszemély taggal rendelkező Bt. ➤ kizárólag magánszemély taggal rendelkező Kkt. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ egyéni vállalkozó ➤ egyéni cég ➤ Kkt. ➤ Bt. ➤ Kft. ➤ szövetkezet, lakásszövetkezet, ➤ erdőbirtokossági társulat ➤ Végrehajtó iroda ➤ Ügyvédi iroda, közjegyzői iroda, szabadalmi ügyvivő iroda. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ egyéni cég ➤ Kkt. ➤ Bt. ➤ Kft. ➤ Zrt. ➤ Szövetkezet, lakásszövetkezet ➤ erdőbirtokossági társulat ➤ Végrehajtó iroda ➤ Ügyvédi iroda, közjegyzői iroda, szabadalmi ügyvivő iroda.
b. Az adó mértéke:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ főállású kisadózó esetén: 50.000 Ft/hó (lehetőség van emelt összegű adó fizetésére 75.000 Ft/hó) ➤ másodfoglalkozású kisadózó esetén: 25.000 Ft/hó 	- az adó alapjának 37%-a.	- az adó alapjának 14%-a .
c. Bevételei határ:	➤ 12.000.000 Ft (afeletti bevételt 40%-os adó terheli)	➤ 30 millió Ft (amennyiben az összes bevételt növelő tétellel összesen a bevétel meghaladja a 30 millió Ft-ot, az értékhátárt meghaladó rész 50%)	➤ 1 milliárd Ft (adóalanyiság megszűnik)

⁵⁴ 2002. évi XLIII. törvény az egyszerűsített vállalkozói adóról

⁵⁵ 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról

d. Nyilvántartási kötelezettség:	- bevételi nyilvántartás - számlán fel kell tüntetni: „Kisadózó”	- kettős könyvvitel, vagy bevételi nyilvántartás ⁵⁶	- a KIVA adóalany a Szt. hatálya alá tartozik, kettős könyvvitelt vezet
e. Az adóval teljesített közterhek:	<ul style="list-style-type: none"> ➢ vállalkozói szja és vállalkozói osztalékalap utáni adó vagy átalányadó ➢ társasági adó ➢ személyi jövedelemadó és járulékok, egészségügyi hozzájárulás ➢ szocho, szakképzési hozzájárulás ➢ áfa. 	<ul style="list-style-type: none"> ➢ egyéni vállalkozók: vállalkozói szja-t, vállalkozói osztalékalap utáni adót vagy átalányadót, magánszemély szja, áfa ➢ társas vállalkozások, egyéni cég: társasági adót, tagok osztalék utáni szja-t, vállalkozásból kivont jövedelem utáni személyi jövedelemadót, áfát. 	<ul style="list-style-type: none"> ➢ társasági adó ➢ szociális hozzájárulási adó ➢ szakképzési hozzájárulás.
f. Adóelőleg és adó megfizetése:	➢ tételes adó megfizetése a tárgyhónapot követő hó 12-éig	➢ I., II., III. negyedévre, a negyedévet követő 12-éig adóelőleget fizet	➢ adóelőleg megállapítás, fizetése negyedévente, tárgy negyedévet követő hó 20-áig
g. Bevallás:	➢ az adóévet követő év február 25-ig („16KATA” nyomtatványon a 2016. adóévre vonatkozóan)	<ul style="list-style-type: none"> ➢ Szt. hatálya alá nem tartozó adózó esetében a tárgyévet követő február 25. („1643”) ➢ Szt. hatálya alá tartozó adózó esetében a tárgyévet követő május 31. („1629”) 	➢ adóévet követő május 31. (2016-ra vonatkozóan „16KIVA” nyomtatványon)
h. Adóalanyiség újrválasztása:	➢ megszűnés évében, és az azt követő 12 hónapban ismételten nem választható	➢ adóévet követő 4 évre nem választható (kivéve, ha az egyéni vállalkozásból egyén cég lesz.)	➢ az adóalanyiség megszűnését követő 24 hónapban ismételten nem választható

5. táblázat: KATA, EVA és KIVA jellemzőinek összefoglalása

Forrás: saját szerkesztés Katv. és Eva tv. alapján

⁵⁶ egyéni vállalkozó bevételi nyilvántartást vezet, Bt., egyéni cég, Kkt. választhat, hogy kettős könyvvitel, vagy bevételi nyilvántartás (2002. évi XLIII. törvény az egyszerűsített vállalkozói adóról 4. §. (3))

Az egyszerűsített vállalkozói adó (EVA)

Az EVA a 2002. évi adóreformok részeként került bevezetésre, elsősorban egyszerűsített megoldást kínálva az adóalanyok részére. Bevezetésének fő célja volt, hogy a kis- és középvállalkozások adminisztrációs terhei csökkenjenek, ezáltal versenyképességük növekedni tudjon. Továbbá hozzájárult ez az adózási mód az egyszerűsített adóellenőrzések számának növeléséhez is⁵⁷.

Az adónem feltételeit adó jogszabály hatályba lépését követően az Európai Bizottság vizsgálatot indított, mert kifogásolták, hogy az EVA nincs összhangban a VI. közösségi irányelvvel⁵⁸, mely szerint az EU-nak biztosítania kell, hogy a tagállamokban harmonizált jogszabályok alapján kerüljön beszedésre az áfa⁵⁹.

A kérdések azért merülhettek fel, mert az eva alanyok elvileg kevesebb áfát fizetnek be a központi költségvetésbe, mint a nem evás cégek. Az Európai Bizottság arra kívánt választ kapni, hogy valóban kevesebb áfabevétele származik az államnak az eva miatt, vagy kevesebb áfabevétel kimutatásán „ügyeskednek”, mivel hogy a tagállami befizetés alapja a korrigált adóalap. Az áfa körüli aggályokon kívül még azt kifogásolták, hogy a közösségi adószámmal rendelkező adózók nem választhatták.⁶⁰ A vizsgálat végén az EVA sorsa kedvezően alakult, nem állt szándékában a Bizottságnak eltörölnie. Az eszközölt módosításokkal elfogadta az adónemet, nem emelt kifogást, és lekerült az áfabizottság napirendjéről az EVA-ügy⁶¹.

Az EU áfabizottságának tagjai szerint az EVA egyszerűsítő és újító jellegű adónem.

⁵⁷<file:///C:/Users/Niki/Downloads/12.Egyszer%20s%C3%ADtett%20v%C3%A1llalkoz%C3%B3i%20ad%C3%B3.pdf>, (2016.12.31. 09:20)

⁵⁸ Az értéknövekedésről szóló VI. irányelv.

⁵⁹ http://www.hetek.hu/uzlet/200405/gorcso_alatt_az_eva (2004.05.20-ai cikk alapján)

⁶⁰ A Bizottság észrevételét követően kikerült a jogszabályból a közösségi adószámmal rendelkező vállalkozás kizárására vonatkozó pont. (2002. évi XLIII. törvény az egyszerűsített vállalkozói adóról 2. §. (5) d. pontja 2004. a január 1-én hatályos állapot szerint: „az adózás rendjéről szóló törvényben előírt közösségi adószámmal nem rendelkezik, és törvény sem írja elő számára a közösségi adószám használatát;...”) 2005.IX.20-ai módosítással a d., pont a fordított adózással kapcsolatos szabályozást tartalmazott (1992. évi LXXIV. törvény az általános forgalmi adóról 10. sz. melléklet alapján)

⁶¹<https://hirkozpont.magyarorszag.hu/hirek/eva20050223.html/RatingWindow;jsessionid=0D4420551C0FD6BEFFFBE010D17A11A9.portal2?struts.portlet.mode=view&struts.portlet.action=%2FratingPortlet%2FrenderDirect&action=e&windowstate=normal&struts.portlet.eventAction=true&mode=view>

Továbbá kiemelték, hogy hozzájárul ez az adónem az adórendszer egyszerűsítéséhez és az adóelkerülés visszaszorítását célzó intézkedések sikerességéhez, harmonizál az uniós adópolitikai célokkal.

Kezdetben jelentős népszerűségnek örvendett az EVA adónem a magyar vállalkozások körében. Népszerűsége nagyrészt abban állt, hogy egyszerűbb adózási módot jelentett, hiszen az adóalany nem volt kötelezett társasági adó, általános forgalmi adó, egyéni vállalkozói személyi jövedelemadó és átalányadó megfizetésére sem, az EVA kiváltotta ezen adónemeket.

2003-ban (az első adóévben) mintegy 60 ezer, 2006-ban már több mint 100 ezer adózó választotta.

Hatálybalépéskor az adó mértéke 15% volt, 15 millió Ft-os bevételi határig⁶². E feletti bevétel az adóalanyiség megszűnését vonta maga után.

2002 óta többször került sor a jogszabály módosítására, melyek kiterjedtek az adókulcsra és a bevételi határra is. Ezen változások jelentős hatást gyakoroltak az adóalanyok számának változására. 2004. január 1-től a bevételi határt 25 millió Ft-ra emelték, az adókulcs maradt 15%, ennek köszönhetően ugrásszerű növekedés volt megfigyelhető az EVA-t választók számában (6. táblázat).

Megnevezés	2003. XII.31.	2004. XII.31.	2004/2003 (%)
1. Jogi személyiségű vállalkozás	4 798	8 003	166,8
2. Nem jogi személyiségű vállalkozás	19 654	30 330	154,3
3. Egyéb vállalkozások	1	1	100,0
4. Társas vállalkozások összesen (1+2+3)	24 453	38 334	156,8
5. Egyéni vállalkozók	34 642	44 514	128,5
6. Összesen (4 + 5)	59 095	82 848	140,2

6. táblázat: EVA adóalanyok száma 2004-ben

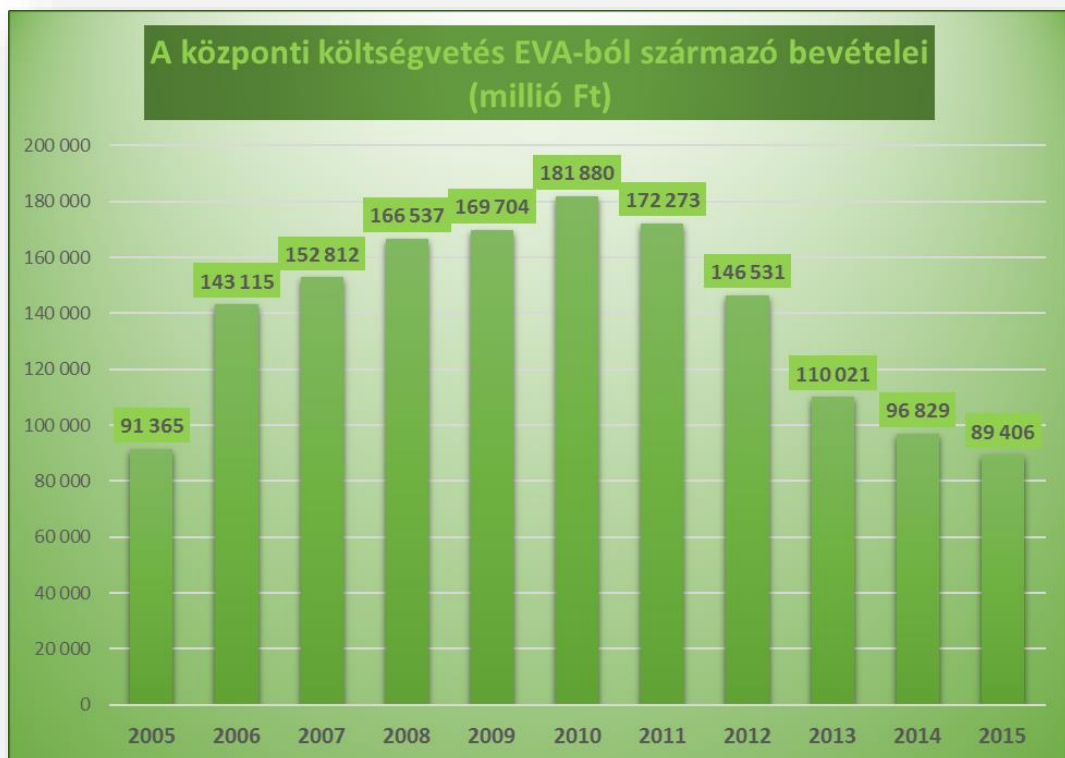
Forrás: <http://nav.gov.hu/data/cms1621/int0510cikk.pdf> (Adóvilág, 2005/10.)

⁶² A bevételi határ az adóévet megelőző második évre, az adóévet megelőző évre, valamint várható jelleggel az adóévre egyaránt vonatkozik. Ezen szabály egyértelművé teszi, hogy induló vállalkozás ezt az adónemet nem választhatja.

2004. december 31-én 82 848 vállalkozás volt adóalany, amely az előző adóév végi (bevezetés éve) adathoz képest 40 százalékpontos növekedést jelentett, melyhez mind a társas vállalkozások, mind az egyéni vállalkozások számának változása hozzájárult. 2008-tól megemelték az adó mértékét, a pozitív adóalap 25%-a volt az adókötelezettség, a bevételi határ nem változott, továbbra is 25 millió Ft bevételig maradhatott az adóalany a törvény hatálya alatt. A 2010-es adóévtől már 30%-os adómértékkel adóztak az EVA-s vállalkozások, a bevételi határ azonban ekkor is maradt 25.000.000 Ft, azonban a 9. §. -ba került egy (2) bekezdés, mely szerint, amennyiben meghaladja a bevételi értékhatárt az adózó bevétele, a 25. 000.000 Ft feletti rész után 50% adót fizet.

A 2012-es jogszabályváltozás keretein belül jelentős mértékben megnőtt az adókulcs (37%), és a bevételi határ is emelkedett, 30.000.000 Ft-ra. Ezen mérték és határ vonatkozik a 2017. adóévre is.

A bevezetést követően 2 évvel már több mint 90 milliárd Ft adóbevétele származott a magyar költségvetésnek az EVA-ból (5. diagram).

5. diagram: A központi költségvetés EVA- bevételei 2005-2015.

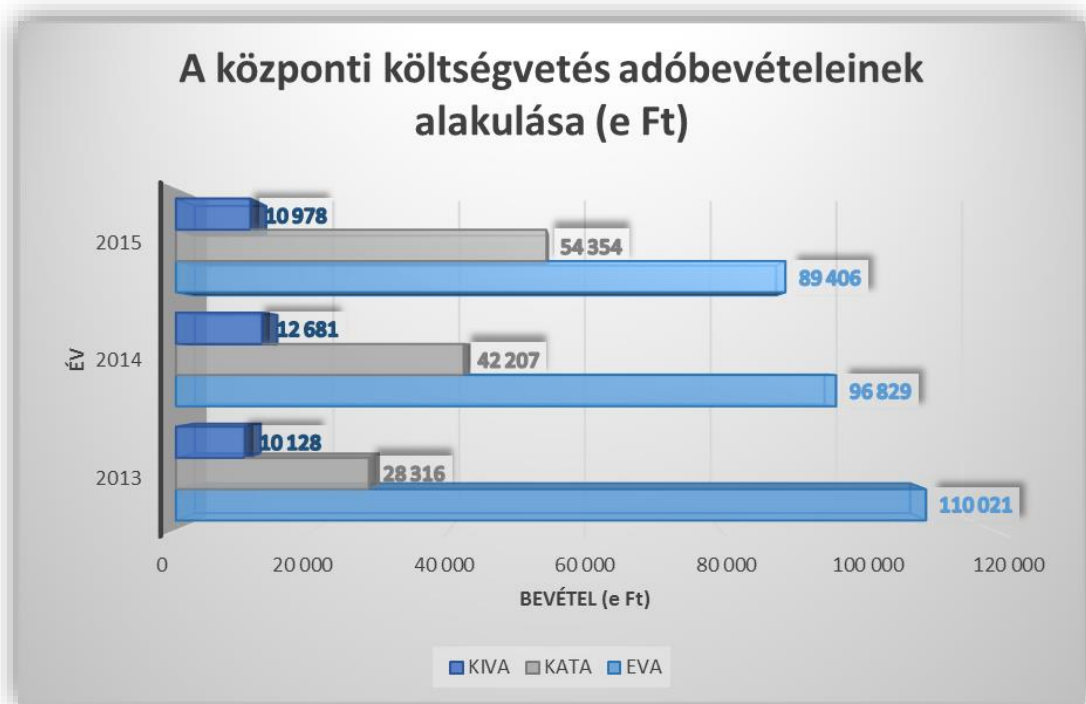
Forrás: saját szerkesztés KSH adatok alapján⁶³

⁶³ http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qse006f.html

2005 és 2006 között jelentős ugrás figyelhető meg, majd a követő években mérséklődik a növekedés üteme. A 2008. évi adat szerint 166 537 millió Ft adóbevétel származott az EVA-ból, ehhez viszonyítva 2009-ben 169 704 millió Ft. Ez a 2 százalékpontos növekedés a korábbiakhoz képest jelentős mérséklődést jelent. A 2010. évi 181 880 millió Ft az EVA történetének legmagasabb költségvetési bevételét jelentette, ebben az adóévben már 30%-os mértékkel adóztak a vállalkozások. 2010 után a visszaesés időszaka következett. 2011. évhez képest 2012-ben 15%-os, a 2012. évi adathoz képest a 2013. adóévben viszont már egy 25%-os csökkenés figyelhető meg a költségvetés EVA-ból származó bevételeinél.

Ennek oka nagy valószínűséggel, hogy jelentős mértékben csökkenni kezdett az EVA-alanyok száma 2013-tól, a 2012. évi CXLVII. tv. hatályba lépését követően, amely kedvezőbb feltételeket kínált az adózók részére.

Megfigyelhető, hogy a KATA-s adóbevétel 2013-tól lendületesen növekszik⁶⁴, a 2014. évi adóbevétel a megelőző adóévhez képest 49%-os növekedést hozott. 2015 évi bevétel a 2013. évihez képest közel megduplázódott (192%) (6. diagram).

6. diagram: A központi költségvetés KIVA, KATA és EVA adónemekből származó bevételei, 2013-2015.

Forrás: saját szerkesztés KSH adatok alapján

⁶⁴ http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qse006f.html

2016. adóév vonatkozásában még nem áll rendelkezésre teljes évi adat, emiatt a januártól októberi terjedő időszakot hasonlítottam az előző adóév azonos időszakához a vizsgált adónemekből befolyt bevételek tekintetében.⁶⁵

A KATA és a KIVA adónemek esetében 30% közeli növekedés állapítható meg. Az EVA adóbevételek továbbra is csökkenést mutatnak, a 2016. évi III. negyedéves adat 8%-kal maradt a 2015. III. negyedévi bevételi összeg alatt (7. táblázat).

Megnevezés	KIVA	KATA	EVA
2015. jan.-okt.	10 274	44 237	62 312
2016. jan.-okt.	12 874	56 852	57 459
2016-os adat a 2015-ös %-ában:	125%	129%	92%

7. táblázat: 2016. III. negyedéves bevételek a 2015. azonos időszak adataihoz viszonyítva e Ft-ban

Forrás: saját szerkesztés KSH adatok alapján

A III. negyedéves adatok alapján prognosztizálható, hogy a KATA és a KIVA népszerűsége tovább növekszik, és egyre inkább kiszorítják az EVA-t.

A KATA-ból származó költségvetési bevétel 2013-tól folyamatosan nő, a KIVA-t illetően volt egy visszaesés 2014-ről 2015-re, de az októberi adat, és a törvénymódosítások tükrében növekedés várható.

⁶⁵ http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qse006h.html (2016.12.30. 21:02)

4. KÉRDŐÍVEK FELDOLGOZÁSA, ÉRTÉKELÉSE

4.1. KUTATÁSI MÓDSZERTAN

Primer kutatásomat kérdőíves módszerrel végeztem. Módszertani szempontból a kérdőív kvantitatív kutatási módszer, amely a primer technikák közül a leggyakrabban alkalmazott forma.

A kérdőíves vizsgálatom a volt, illetve jelenleg is EVA törvény hatálya alatt adózó vállalkozások döntéseit hivatott vizsgálni. Kérdéseim egyrészt arra irányultak, hogy a váltás, illetve maradás döntését a vállalkozó maga hozta-e meg, vagy szakember (könyvelő, adótanácsadó) segítségével vette igénybe. Továbbá arra is választ kívántam kapni, rendelkeznek-e a cégvezetők pénzügyi/ gazdasági ismeretekkel és a döntés meghozatalában milyen okok, milyen súllyal szerepeltek.

A vizsgálatom során elektronikus formában került kiküldésre a kérdőívem a célcsoportnak megfelelő vállalkozások részére.

A kérdőív tartalma az alábbi:

- zárt kérdések,
- válaszalternatívákat felkínáló kérdések,
- nyitott kérdéseket,
- ötfokozatú Likert-skálákon történő értékelések.

A kutatás további módszertani jellemzői az alábbiak:

- *Célcsoport:* korábban EVA- alany, illetve jelenleg is EVA-alany vállalkozások
- *Mintavételi eljárás:* nem valószínűségi, heterogén mintavétel.
- *Vizsgálati mintanagyság:* 24.
- *Adatfelvétel időpontja:* 2016. december 15 – december 31.
- *Adatfeldolgozás módszere:* statisztikai módszerek.

A kutatás előzményeként az alábbi hipotéziseket fogalmaztam meg, melyek helytállóságát a primer kutatásom eredményei alapján kívánom igazolni vagy elvetni (8. táblázat).

Hipotézis	
H1	A jelenleg is EVA hatálya alatt adózó vállalkozások szerint az EVA adózók száma a jövőben stagnálni fog.
H2	Az EVA-ban maradás eldöntése során leginkább a közterhek (helyi iparűzési adó, szja és járulékok) együttes számbavétele játszott szerepet.
H3	A vállalkozások többsége a KATA-t vagy KIVA-t választotta az EVA hatálya alól való kilépést követően.
H4	A kilépő vállalkozások vezetője elsősorban a könyvelőtől tájékozódott az egyéb adózási lehetőségekről.
H5	A kilépő vállalkozások döntésében a legnagyobb súlyt az adminisztrációs terhek csökkenése képviselte.

8. táblázat: A primer kutatás hipotézisei
Forrás: saját szerkesztés

4.2. EVA ALANYOK VÁLASZAINAK FELDOLGOZÁSA

A következőkben a kérdőívemre (lásd. 1. sz. melléklet) érkezett válaszokat fogom összesíteni, és bemutatni.

Két csoportot képeztem a válaszadók között, az 1. csoportba azok a válaszadók tartoznak, akik még jelenleg is az EVA hatálya alatt adóznak. Ezen csoportot tekintve a vizsgálat a maradás okát hivatott feltárni.

A 2. csoportot azok a válaszadók képezik, akik már nem EVA alanyok, valamilyen oknál fogva áttértek másik adónemre. Az ő esetükben az áttérés okát vizsgáltam.

Az alábbi kérdések mindkét csoport esetében kitöltendőek voltak, inkább általános adatokra, információkra kérdeztem rá ebben a blokkban.

A kérdőív szerkezete is két részre osztható, az első egy általános rész, melyet minden kitöltőnek meg kellett válaszolnia.

Az általános információkat vizsgáló rész 8 kérdésből állt. A kérdőív ezen szakaszában zárt kérdés formájában az alábbi jellemzőkre vonatkozóan kellett nyilatkozniuk a kitöltőknek:

- vállalkezési forma,
- kkv kategória,
- vállalkozás kora,
- főtevékenység szerinti ágazati besorolás,
- egyéni vállalkozó esetében, a vállalkozó kora.

Nyitott kérdés formájában:

- adózási területen döntéshozó személye.

Alternatív kérdések voltak az alábbi témákban:

- adózási területen döntéshozó személy pénzügyi/gazdasági végzettsége,
- vállalkozás EVA adóalanyiságának fennállása.

Ez utóbbi, 8. kérdésre adott válasz alapján alakultak ki a csoportok. Amennyiben igennel válaszolt a kitöltő 1. csoport-ba került, és a kitöltést a 9. kérdéstől folytatta egészen a 13-ig.

Amennyiben a 8. kérdésnél „Nem” választ adott a kitöltő, a 2. számú csoportba került, és a 14. kérdéstől folytatódott a kérdőívkitöltés számára. A kérdőíves kutatásom arra vonatkozott, hogy honnan tájékozódnak az adózók, mi alapján hozzák meg döntéseiket a vállalkozásuk adóügyeit tekintve, jelen vizsgálat esetében az EVA-ból való kilépés kapcsán.

Kutatásom során ismerősi körben került kiküldésre a kérdőív online formában. Könyvelő és vállalkozó ismerősök segítségével 24 értékelhető, kitöltött kérdőív készült.

Értékelhetetlen kérdőív nem volt.

A *jelenleg is EVA alany (1. csoport)* témaspecifikus kérdései a következő területekre vonatkoztak:

Nyitott kérdés:

- EVA-ban maradás oka.

Likert-skálás (1-től 5-ig súlyozva):

- döntést befolyásoló tényezők,
- módosítási javaslatok az EVA törvényre.

Zárt kérdés:

- EVA jövője,
- EVA-ban maradás értékelése.

Az *EVA hatálya alól 2016 előtt kilépett (2. csoport)* vállalkozásokra vonatkozó kérdések struktúrája az 1. csoportéhoz hasonló.

Nyitott kérdésre kellett választ adniuk az alábbi témakörökben:

- javaslattevő személye (kilépés az EVA-ból),
- információszerzés forrása.

Likert-skála kérdéstípus:

- kilépés oka.

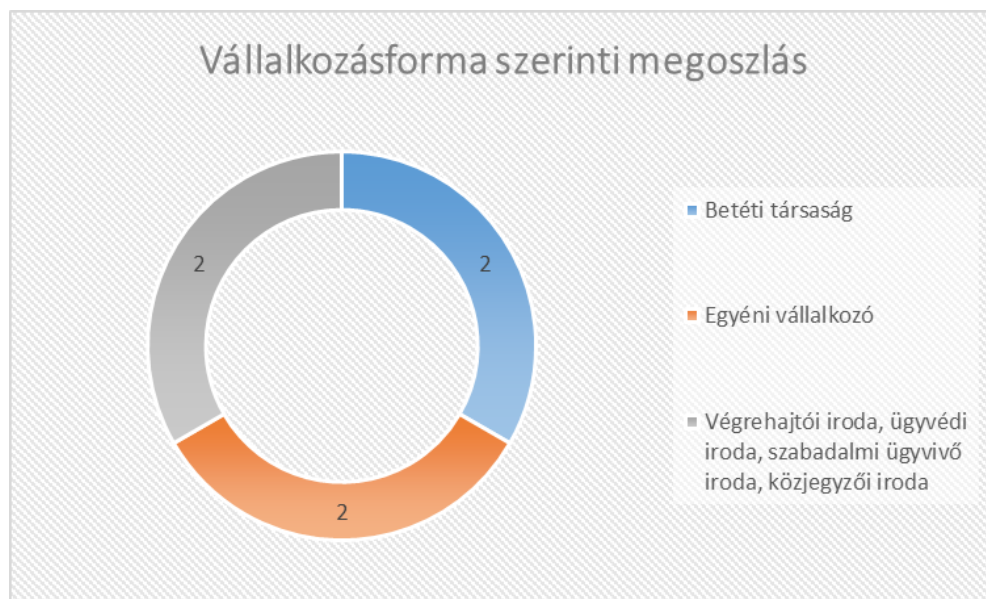
Zárt kérdés:

- EVA-ból kilépés értékelése,
- EVA után választott adónem.

4.3. KUTATÁS EREDMÉNYEI

A válaszok feldolgozását az 1. csoporttal, a jelenleg⁶⁶ is EVA adóalanyként működő vállalkozásokkal kezdem, amely csoportot 6 vállalkozás alkot, az összes válaszadó ¼-e.

Az 1. csoport összetétele a vállalkozási formát tekintve a következő (7. *diagram*):

7. diagram: Az EVA-sok vállalkozásforma szerinti megoszlása

Forrás: saját szerkesztés

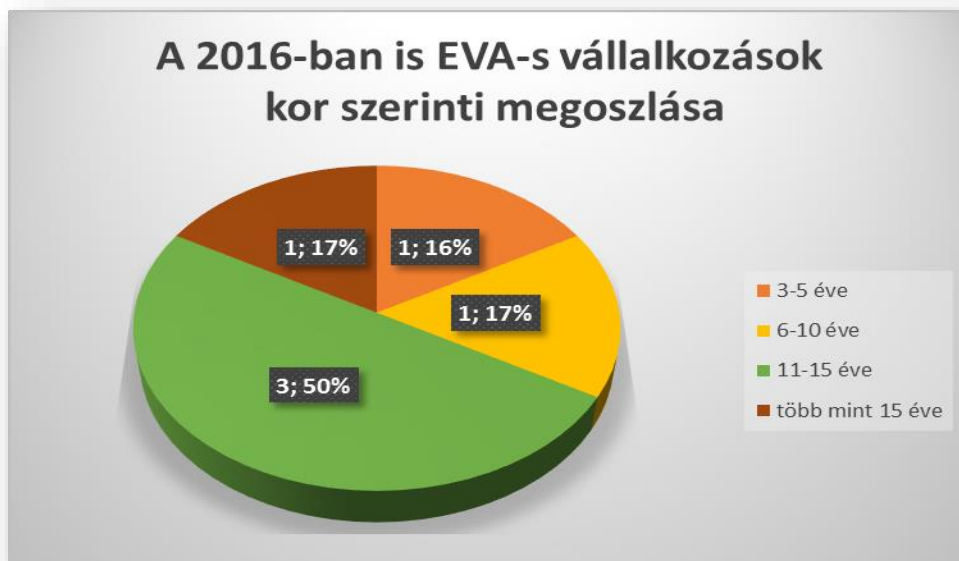
A következő kérdésem a vállalkozás méretére irányult. A válaszadók mindegyike a mikrovállalkozás (összes foglalkoztatotti étszám kevesebb, mint 10 fő) kategóriát jelölte meg.

A 3. kérdés a vállalkozás korára irányult, az alábbi válaszlehetőségekkel:

- 0-2 év
- 3-5 év
- 6-10 év
- 11-15 év
- több mint 15 éve.

A vizsgált EVA-s vállalkozások megoszlását kor szerint az alábbi diagram szemlélteti (8. *diagram*):

⁶⁶ 2016-ban kerültek kitöltésre a kérdőívek, tehát az adatok még arra az adóévre vonatkoznak.

8. diagram: A válaszadók EVA-s csoportjának kor szerinti megoszlása

Forrás: saját szerkesztés

A válaszadók jelentős aránya (84%-a) már több mint 5 éve működő vállalkozás, a kezdeti, induló fázis nehézségein már túl vannak. 67%-uk már a 10 éves működési intervallumot is meghaladta.

A kor behatárolása után az ágazati besorolás kategóriájának kiválasztása következett, 4 válaszlehetőséggel, melyek a következők:

- Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás
- Ipar, építőipar
- Szolgáltatások
- Kereskedelem.

A 6 vállalkozás mindegyike a szolgáltatási szektorba tartozik főtevékenysége alapján. Az egyéni vállalkozók korcsoporti besorolás szerint a 37-51 éves korosztályba, az „X-generációba”⁶⁷ tartoznak az 5. kérdésre adott válaszok értelmében.

Az adózási kérdésekben döntést hozó személyt illetően tettem fel a következő kérdést, ki az, aki ezen a területen kompetens.

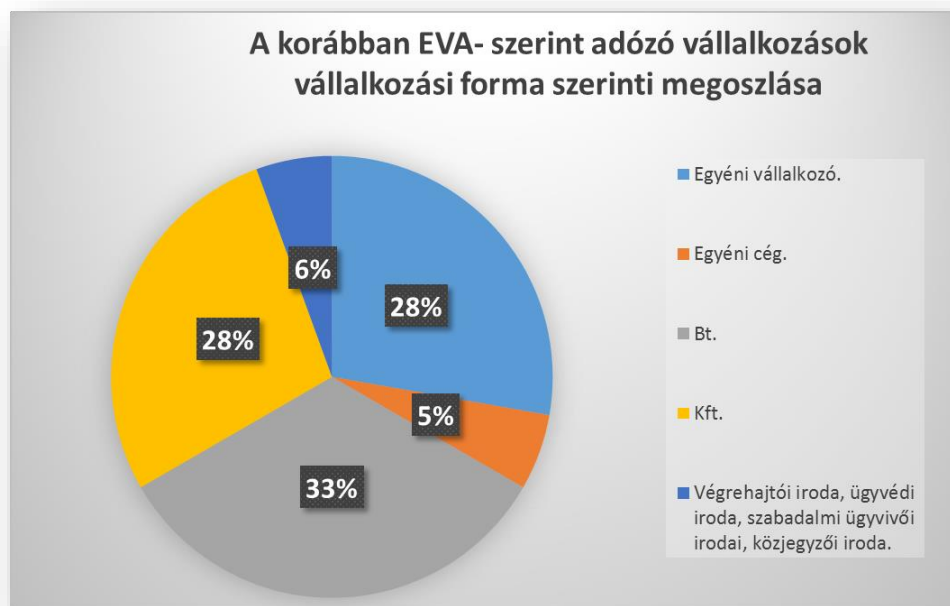
⁶⁷ „képesek újra és újra megújulni, és tartani a mai felgyorsult életritmust.”
<http://www.hrportal.hu/hr/hogyan-motivalhatoak-a-kulonbozo-generaciok-tajjai-20100804.html>,
 2016.12.28. 20:02)

Három vezető kategóriát (vállalkozó vagy tulajdonos; ügyvezető (amennyiben nem azonos a tulajdonos személyével); pénzügyi vezető) „nevesíttem”, és ezen felül rendelkezésre állt egyéb kategória is annak megnevezési lehetőségével együtt.

Tekintettel arra, hogy mikrovállalkozásokról van szó, várható volt, hogy maga a vállalkozó illetve tulajdonos hozza meg a döntéseket ezen a területen a vállalkozások mindegyikénél. Az adózás területén döntéshozó személy pénzügyi/gazdasági végzettségére vonatkozott a 7. kérdés. A válaszadók 67%-a (4 fő) erre a kérdésre igennel válaszolt. Ennek oka abból eredeztethető, hogy zömében könyvviteli szolgáltatást végző vállalkozásokról van szó.

A 8. kérdésre adott válaszok képezték meg a két vizsgálati csoportot, a jelenleg is EVA-s, illetve a volt EVA-s vállalkozások.

A 2. csoport általános részben adott válaszait az alábbiakban kérdésről kérdésre ismertetem. A korábban EVA- szerint adózott, de jelenleg, 2016-ban egyéb adónem hatálya alá tartozó vállalkozások vállalkozási forma szerinti megoszlása az 1. kérdés alapján („Ön milyen vállalkozási formában végzi tevékenységét?”) a következő (9. *diagram*):

9. diagram: Az EVA hatálya alól kilépett vállalkozások megoszlása vállalkozási formánként

Forrás: saját szerkesztés

A 2. kérdésre⁶⁸ érkezett válaszok alapján a KKV besorolást tekintve a minta összetétele az alábbiak szerint alakult (10. *diagram*):

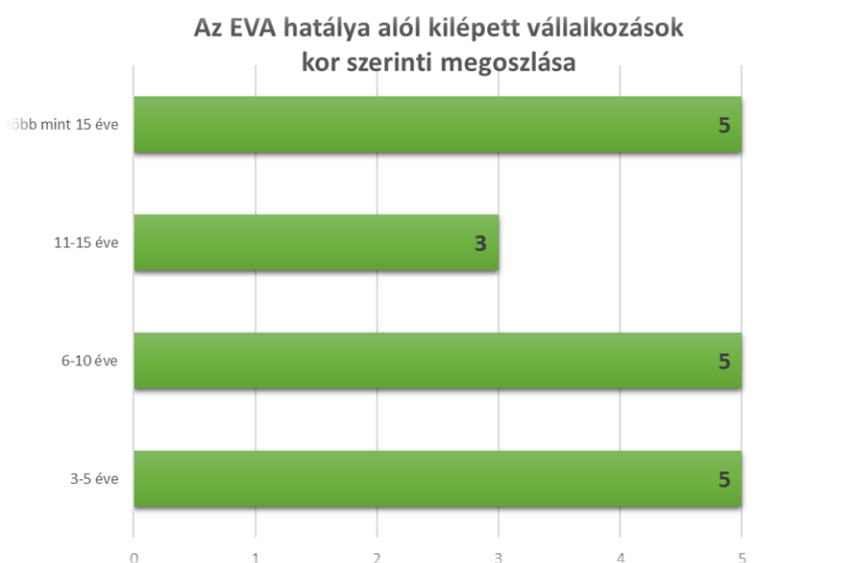
⁶⁸ „2. Az Ön vállalkozása melyik KKV kategóriába sorolható?”

10. diagram: A vállalkozások aránya KKV kategóriába tartozásuk szerint

Forrás: saját szerkesztés

A vállalkozás korára vonatkozó pont alapján (3. kérdés⁶⁹) 13 vállalkozás 5 évnél régebb óta működik (72,22 %), 5 közülük már több mint 15 éve (11. *diagram*). A még fiatal vállalkozásnak minősülő csoportban szintén 5 vállalkozás tartozik (27,78%).

11. diagram: A korábban EVA-s vállalkozások kor szerinti megoszlása

Forrás: saját szerkesztés

A válaszadók 61%-a szolgáltatási szektorban végzi tevékenységét a 4. kérdés megválaszolása alapján⁷⁰.

⁶⁹ „3. Az Ön vállalkozása hány éve működik?”

⁷⁰ „4. Főtevékenysége alapján mely ágazatba sorolható az Ön vállalkozása?”

A korábbi EVA-s egyéni vállalkozók közül egy fő tartozik 22-36 éves korosztályba⁷¹, 2 fő a 37-51 éves korosztály⁷², 2 fő pedig az 52-70 éves⁷³ korosztály tagja.

A válaszadók körében jellemző, hogy adózási kérdésekben a vállalkozó illetve tulajdonos lát el döntéshozó szerepet (88,9%). 2 esetben került megjelölésre más személy, az egyik Bt. esetében a pénzügyi vezető, egy Kft. esetében pedig az ügyvezető (nem tulajdonos).

A vállalkozások 43,8%-a esetében rendelkezik, 53,2%-nál pedig nem rendelkezik az adózási döntésekben kompetens vezető pénzügyi/ gazdasági végzettséggel (7. kérdés)⁷⁴.

Az EVA-s vállalkozások válaszainak feldolgozása a témaspecifikus rész alapján

Az általános jellegű kérdések után a témaspecifikus rész ismertetése következik, ezen résznél is a korábbi sorrendet követem, tehát kezdjük a jelenleg is EVA-s vállalkozásokkal (1. csoport).

A 9. kérdésnél⁷⁵ az EVA-ban maradás okát vizsgáltam. A vállalkozások 50%-ánál felmerült a váltás lehetősége, de a kalkulációk alapján nem csökkentek volna a közterheik, nem érte volna meg váltani.

Egy vállalkozás nem hallott egyéb lehetőségről, emiatt el sem gondolkodott más adózási formán. Egy fő esetében pedig jelentős szerepet játszott a megszokás a döntésében, hallott ugyan más lehetőségről, de nem kívánt „új vizekre evezni”.

⁷¹ Ők az „Y generáció” tagjai, akik a digitális nemzedék első hullámát jelentik, „magánéletükben nap, mint nap jelen van az internet. A munkaerőpiacon komoly kihívást jelent az X-generáció, mert minőségileg új szintet képviselnek a hírnök-nemzedékhez képest.”

(<http://www.hrportal.hu/hr/hogyan-motivalhatoak-a-kulonbozo-generaciok-tagjai-20100804.html>)

⁷² „X generáció”

⁷³ *„Baby-boom generáció”*: a Ratkó-korszak szülöttei: „Ma már a fegyelem, tisztelet és kitartás jellemzi őket. Kötődnek a munkahelyhez, az íróasztalukhoz. A horizontális karrier nagyon fontos számukra.” (<http://www.hrportal.hu/hr/hogyan-motivalhatoak-a-kulonbozo-generaciok-tagjai-20100804.html>)

⁷⁴ „7. Rendelkezik-e Ön (illetve az adózás területén döntéshozó jogkörrel rendelkező vezető) pénzügyi/ gazdasági végzettséggel?”

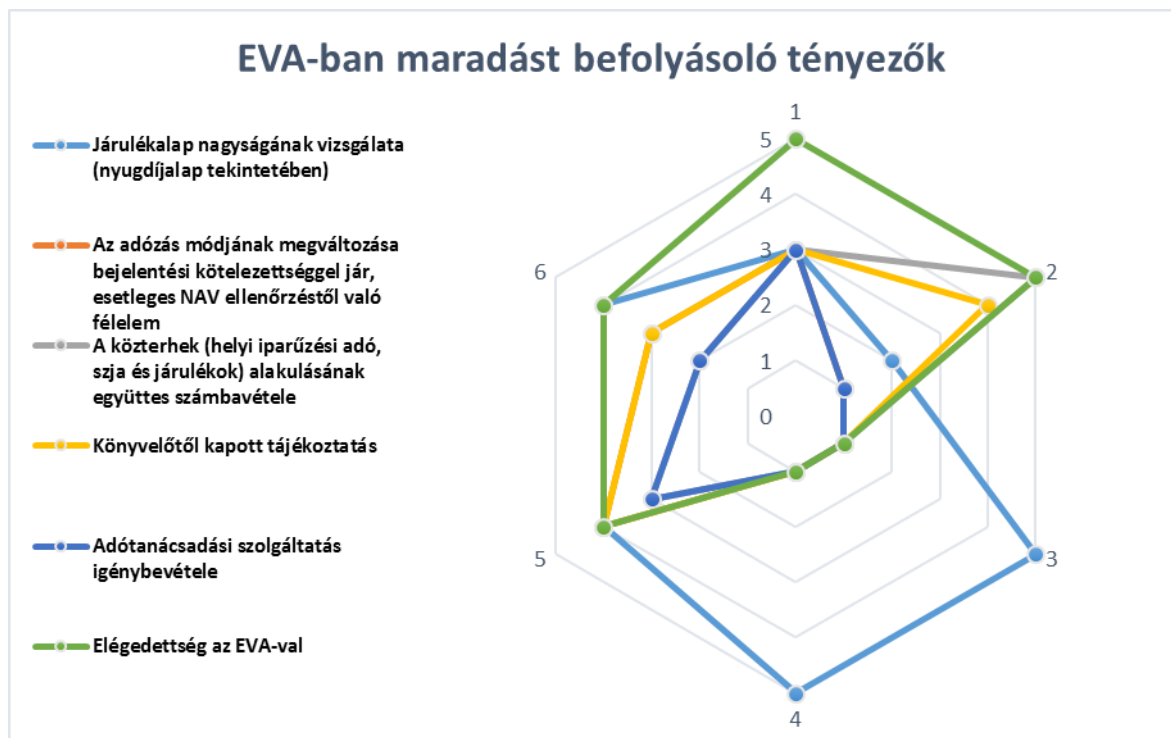
⁷⁵ „9. Mi az oka annak, hogy az EVA adózási mód keretein belül maradt 2012. december 31. után is, a kisvállalati adó (KIVA) és a kisadózó vállalkozások tételes adójának (KATA) megjelenését követően?”

Egy szolgáltatási szektorban tevékenykedő Bt. képviselője az egyéb lehetőséget kihasználva, a következő választ adta: „2017-ben váltunk KATA-ra”.

A 10. kérdésben⁷⁶ 7 tényezőt fogalmaztam meg, amelyek a döntés során eltérő súllyal szerepeltek minden vállalkozásnál.

1-5-ig terjedő skálán jelölték, hogy mennyire játszott szerepet a döntésben az adott tényező.

Válaszaikat az alábbi diagram segítségével szemléltetem (12. diagram):

12. diagram: Az EVA-ban maradást befolyásoló tényezőinek súlyának szemléltetése

Forrás: saját szerkesztés

A hatszög csúcsai a 6 válaszadót jelenti, a különböző színű vonalak pedig az egyes szempontok pontozását szemléltetik. A legnagyobb területű alakzatok jelentik a legnagyobb jelentőséggel bíró szempontokat.

A 12. diagram alapján látható, hogy a legnagyobb jelentőséggel a járadékalap nagyságának vizsgálata, az EVA-val való elégedettség, valamint a könyvelőtől kapott tájékoztatás bírt.

Legkisebb jelentőséggel az adótanácsadási szolgáltatás igénybevétele volt jelent döntésükben.

⁷⁶ „10. Kérem, értékelje, hogy az EVA-ban maradás döntésének meghozatala során az alábbi tényezők mennyiben játszottak szerepet!”

Az EVA sorsának várható alakulását tekintve 4 alternatíva állt rendelkezésre a 11. kérdésnél.⁷⁷ A válaszadók szerint a legvalószínűbb eset, hogy stagnálni fog, nem fog több vállalkozás kilépni, 66,67%-uk voksolt erre az eshetőségre, 33,33% véleménye szerint csökkenni fog az EVA-s vállalkozások száma a jövőben is. A növekedést és teljes megszűnést teljesen kizárták.

A kérdéssor végéhez közeledve egyfajta döntés-értékelésre kértem a válaszadókat (12. kérdés⁷⁸), összegezzék, megérte-e az EVA hatálya alatt maradni.

A vállalkozások 66,67%-a nyilatkozott úgy, hogy megérte az EVA-snak maradni az elmúlt időszakban, azonban ezen válaszadók 50%-a úgy gondolja, a jövőt illetően azért elgondolkodik a váltáson.

Végül az esetleges módosítási javaslatokat kívántam felmérni az EVA-sok körében.

A 13. kérdésnél⁷⁹ 6 módosítási lehetőséget soroltam fel, amelyeket a válaszadóknak 1-től 5-ig terjedő skálán osztályozniuk kellett, az alapján, hogy mennyire értenek egyet a meghatározásokkal.

50% úgy nyilatkozott, hogy teljesen elégedett, nem változtatna az adónem feltételein.

A módosító szándékú 3 vállalkozás leginkább az adókulcsot csökkentené, valamint a bevételi határt növelné.

Az áfa összesítő jelentéstételi kötelezettségre vonatkozó javaslat végzett az ő rangsorukban az utolsó helyen, a felsoroltak közül ennek tulajdonították a legkisebb jelentőséget (13. *diagram*).

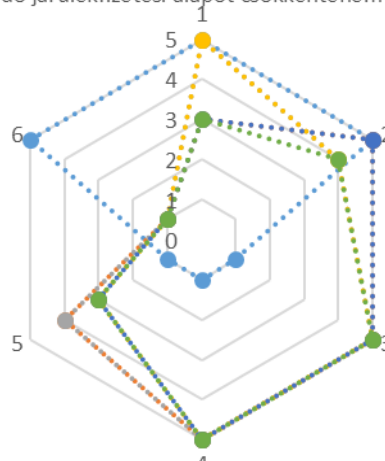
⁷⁷ „11. Ön szerint a jövőben hogyan alakul az EVA népszerűsége az adózók körében?”

⁷⁸ „12. Értékelje, megérte-e az EVA keretein belül maradni?”

⁷⁹ „13. Milyen módosítási javaslatokat tenne annak érdekében, hogy Ön továbbra is EVA alanyként végezze tevékenységét? Mely jellemzőn, feltételen kívánna változtatni és milyen mértékben?”

MÓDOSÍTÁSI JAVASLATOK AZ EVA FELTÉTELEKRE

- Egyáltalán nem változtatnék semmit, teljesen elégedett vagyok.
- Az adókulcsot csökkenteném
- A bevételi határt növelném
- Kezdő vállalkozások számára is elérhetővé tenném
- Az áfa összesítő jelentéstételi kötelezettséget eltörölném
- A kapcsolódó járulékfizetési alapot csökkenteném

13. diagram: EVA- alanyok módosítási javaslatai

Forrás: saját szerkesztés

A 13. diagram szemlélteti a megadott lehetőségek előfordulásainak gyakoriságát. Látható, hogy a világos kékkel jelölt terület az egyik legnagyobb, 3 vállalkozás is 5 pontot adott, 3 pedig 1-et. Tehát 3-an teljesen elégedettek, nem módosítanának az EVA szabályain, a többiek véleményes szerint lehetne változtatni a szabályokon, feltételeken, pl. a kapcsolódó járulékfizetési kötelezettségeken.

Az EVA hatálya alól kilépett vállalkozások válaszainak feldolgozása a témaspecifikus rész alapján

Ezen csoport tekintetében az elemzésem tárgyát a kilépés oka, és a másik csoporthoz hasonlóan a döntéshozatal körülményei képezték.

Az EVA hatálya alól kilépett vállalkozásoknak 5 kérdés mentén kellett bemutatniuk a választásuk tényezőit, véleményüket.

Elsőként (14. kérdés⁸⁰) a kilépési javaslat eredetét kérdeztem, saját döntés volt, vagy esetleg külsős személy tanácsára történt. A 18 válaszadó közül 10-en válaszolták, hogy könyvelő, adótanácsadó tett javaslatot a váltásra. 7 fő saját döntés alapján váltott, valamint 1 fő esetében a partnerek javasolták.

A döntés körülményeihez hozzá tartozik, hogy az adózó tájékozódik-e működése során egyéb adózási lehetőségekről, amennyiben igen, az is fontos, hogy ezt milyen forrásokból teszi. Erre vonatkozott a 15. kérdésem⁸¹. Több válasz is megjelölhető volt az alábbiak közül:

- Ismerősöktől, családtagoktól, partnerektől.
- Szakmai folyóiratokból, szakkönyvekből.
- Médiából, internetről.
- Könyvelőtől.
- Kamaráktól.
- Egyéb.

Az „Egyéb:” válaszlehetőségen kívül valamennyi alternatíva kapott szavazatot. A legtöbben könyvelőtől tájékozódott (14 szavazat), amely az összes válaszadó 77,78%-a, a második helyen szavazategyenlőséggel (5 szavazat) végzett a szakmai folyóiratok, szakkönyvek; a média és internet, valamint a kamarák, mint információforrás. Ismerősöktől, családtagoktól, partnerektől a válaszadók közül hárman, a válaszadók 16,67%-a informálódott.

A következő kérdés (16. kérdés⁸²) a változtatás során esetlegesen mérlegelt körülményekre vonatkozik. A válaszadók Likert- skálán⁸³ értékelték 1-től 5-ig a megadott lehetőségeket, hogy melyik milyen arányban befolyásolta döntésüket a másik adónemre történt áttérésnél (14. *diagram*).

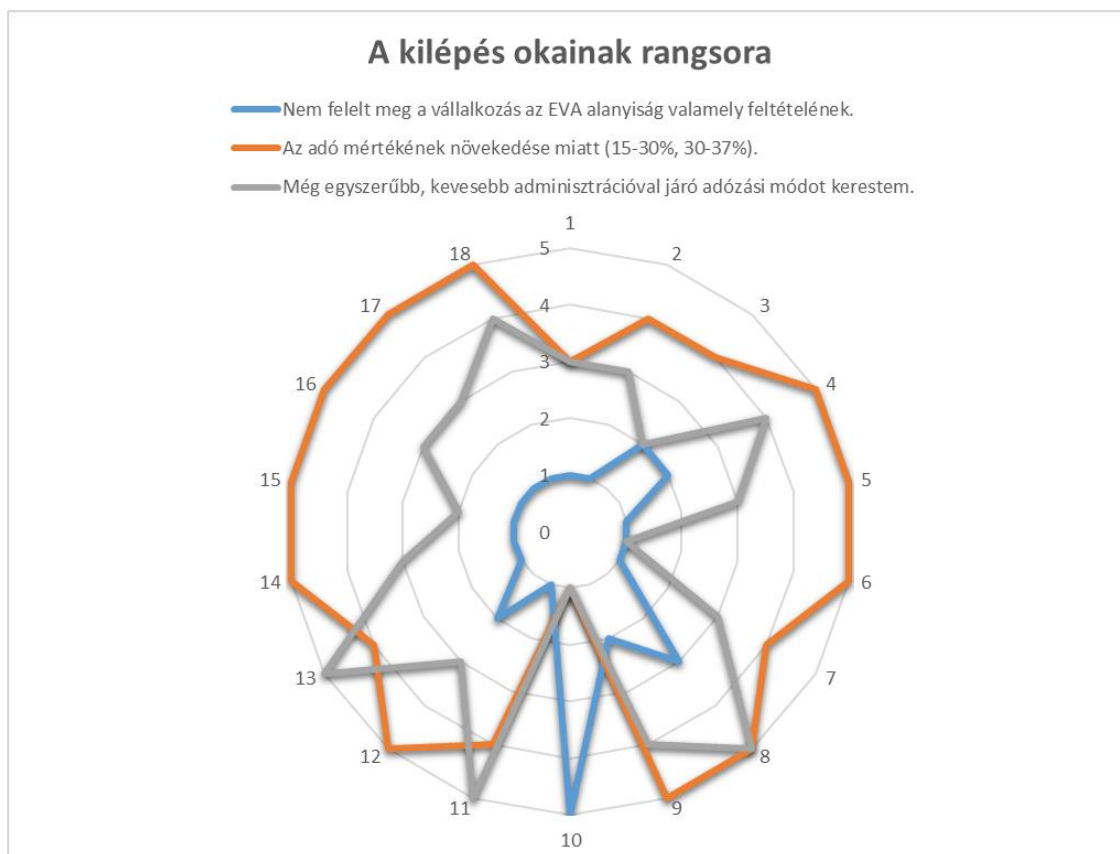
⁸⁰ „14. Ki javasolta elsősorban, hogy lépjen ki az EVA-ból?”

⁸¹ „15. Milyen forrásokból tájékozódott az egyéb adózási lehetőségekről?”

⁸² „16. Mely ok milyen mértékben játszott szerepet abban, hogy vállalkozása kikerült az EVA hatálya alól?”

⁸³ Dr. FÁBIÁN Gergely: Alkalmazott kutatás módszertan, Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, 2014. [online] (URL:

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010_0020_alkalmazott_magyar/8_sklk_r_elialibils_s_megbzhatsg.html, 2017.01.02. 11:25)

14. diagram: Az EVA hatálya alóli kikerülés okai

Forrás: saját szerkesztés

A legnagyobb súllyal szereplő ok az adó mértékének az évek során folyamatosan emelkedő tendenciája (2012-től már 37%), melyet a 14. diagram is szemléltet, hiszen a legnagyobb területet írja körül az adómérték növekedési okot ábrázoló narancssárga vonal. A 18 válaszadó közül 11-en 5-ösre értékelték ezt a jellemzőt.

A második helyen végzett az adminisztrációs terhek miatti váltás. A legnagyobb gyakorisággal rendelkező pontszám a 3-as volt, 8 vállalkozás értékelése szerint.

A vállalkozások 2/3-ára vonatkozóan a 3. lehetséges ok, az adóalanyiség feltételeinek megszűnése egyáltalán nem játszott szerepet a döntéshozatalban. Nem jogszabályi kényszer miatt történt a kilépés.

A kérdéssor vége felé közeledve, a 17. kérdéssel⁸⁴ arra kértem a válaszadókat, hogy értékeljék választásukat. Megérte-e kilépni az EVA hatálya alól? A vállalkozások közül 7-en úgy ítélték meg, hogy az adó- és/vagy járulék terheik csökkenése miatt megérte kilépni. Három válaszadó az adminisztrációs terhek csökkenése miatt mondja azt, hogy igen, érdemes volt váltani.

⁸⁴ „17. Értékelje, megérte-e és milyen okokból kilépni az EVA-ból?”

Mindkét ok miatt egyaránt jó döntésnek értékelte választását 7 vállalkozás.

A válaszadók közül 1 vállalkozás szerint nem volt jó döntés, az új adónemmel rosszabbul járt.

Végezetül, de nem utolsó sorban a kilépést követően választott adónemet kellett megadniuk a 18. kérdésre⁸⁵ válaszolva. Az alábbi lehetőségek szerepeltek a kérdés után:

- vállalkozói szja (ezt senki sem választotta),
- átalányadózás szja (1 válasz),
- kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA) (9 válasz),
- kisvállalati adó (KIVA) (7 válasz),
- társasági adó (1 válasz).

Mint az látható, a KATA és KIVA adónemek voltak a legnépszerűbb választások.

5. MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK

A kérdések- válaszok bemutatása, értékelése után összegezném az eredményeket a hipotézisek vizsgálatával. A kutatás elején megfogalmazott feltevések az alábbiak szerint alakultak (11. táblázat):

	Hipotézis	Helytállóság
H1	A jelenleg is EVA hatálya alatt adózó vállalkozások szerint az EVA adózók száma a jövőben stagnálni fog.	
H2	Az EVA-ban maradás eldöntése során leginkább a közterhek (helyi iparűzési adó, szja és járulékok) együttes számbavétele játszott szerepet.	
H3	A vállalkozások többsége a KATA-t vagy KIVA-t választotta az EVA hatálya alól való kilépést követően.	
H4	A kilépő vállalkozások vezetője elsősorban a könyvelőtől tájékozódott az egyéb adózási lehetőségekről.	
H5	A kilépő vállalkozások döntésében a legnagyobb súlyt az adminisztrációs terhek csökkenése képviselte.	

11. táblázat: A hipotézisvizsgálatok összefoglaló eredményei

Forrás: saját szerkesztés

A vizsgálat kezdetekor felállított 5 hipotézisből 3 elfogadásra, 2 pedig elutasításra került.

⁸⁵ „18. Milyen adózásra tért át az EVA-ból való kilépést követően?”

Az alábbiakban a kutatás, elemzés során feltárt eredményeket összegzem az egyes feltevésekhez kapcsolódóan.

H1: A jelenleg is EVA hatálya alatt adózó vállalkozások szerint az EVA adózók szám a jövőben stagnálni fog.

A kérdőívem 11. kérdése vonatkozott erre a tézisre. A négy felsorolt lehetőség közül a még EVA-s vállalkozások 66,67%-ának véleménye megegyezett a feltevéssemel, tehát a hipotézis elfogadható.

Kiemelném továbbá, hogy a válaszadók 33,33%-a szerint viszont az adóalanyok számának csökkenése várható az elkövetkező adóévekben is. A növekedés és a teljesmértékű megszűnés lehetősége a megkérdezett vállalkozások szerint nem valószínű.

Ehhez kapcsolódik a 12. kérdésre adott nyilatkozatok minősége, mely szerint a 6 vállalkozásból csak 2 véli úgy, hogy továbbra is az adott adónem hatálya alatt kíván adózni. Ketten úgy értékelték, hogy az elmúlt időszakok tekintetében jó döntés volt a maradás, viszont a jövőre tekintettel elgondolkodnak a váltáson, ketten pedig teljes mértékben úgy látják, nem hoztak jó döntést az EVA-ban maradással.

H2: Az EVA-ban maradás eldöntése során leginkább a közterhek (helyi iparűzési adó, szja és járulékok) együttes számbavétele játszott szerepet.

A vizsgálat eredményei alapján egyértelműen el kell vetnem ezt a feltevést Az EVA-s vállalkozások döntésük során elsősorban a jogviszony alapján meghatározott járulékalap nagyságát tartották szem előtt. Ezen felül még szerepet játszott az adónemmel való melegegedettségük, továbbá a könyvelőtől kapott tájékoztatás (lásd 12. diagram).

H3: A vállalkozások többsége a KATA-t vagy KIVA-t választotta az EVA hatálya alól való kilépést követően.

Ezen feltevésemet teljes mértékben alátámasztják a kapott válaszok, tehát a hipotézis elfogadható.

A kérdőív 18. kérdésére adott válaszok alapján 50% a KATA-t, 38,89% a KIVA-t választotta, összesen tehát 88,89%, a fennmaradó 11,11%-on osztozik az átalányadózás SZJA és a társasági adó.

H4: A kilépő vállalkozások vezetője elsősorban a könyvelőtől tájékozódott az egyéb adózási lehetőségekről.

Az elemzés folyamán arra a megállapításra jutottam, hogy a 15. kérdés alapján jelentős mértékben, 77,78%-ban igaz a vállalkozásra a felállított hipotézis, 18 vállalkozásból 14-en a könyvelőtől szereztek információt az egyéb lehetőségekről.

H5: A kilépő vállalkozások döntésében a legnagyobb súlyt az adminisztrációs terhek csökkenése képviselte.

A primer kutatás során kitértem az adónem váltás okának vizsgálatára. Erre vonatkozóan három lehetőséget jelöltem meg. Ezen alternatívák közül elsőként az adó mértékének megnövekedését jelölték meg, mint váltásra „ösztönző” tényezőt (lásd. 14. diagram).

6. ÖSSZEGRZÉS

Dolgozatom témáját a kkv- szektor a magyar gazdaságot meghatározó szerepe, illetve az ide tartozó vállalkozások jellemző adónemeinek szabályozásában bekövetkező változások aktualitása miatt választottam.

Környezetemben is több kkv-nak minősülő vállalkozás működik, így tapasztalataikról, nehézségeikről gyakran értesülök. Emiatt is választottam ezt a területet vizsgálatom tárgyának. A magyarországi kkv-k összes vállalkozás számán belül képviselt 99,83%-os arányuk (2015.évi adat), az előállított hozzáadott érték (52,46%) és a foglalkoztatóként elért 69,74%-os mérték mind igazolják a gazdaságban betöltött szerepük fontosságát, valamint méltán érdemlik ki a „gazdaság motorja” elnevezést.

A mindenkori kormányoknak e szempontot szem előtt tartva kell a „kicsiket” támogató, segítő, ösztönző körülményeket teremteni, forrásokat rendelkezésre bocsátani. A működés során rendkívül meghatározó tényező az adó mértéke, a kötelező adminisztráció mennyisége, valamint az egy jogszabályi környezet. Versenyképességüket jelentősen befolyásolja, hogy mennyire állnak rendelkezésre egyszerű, tartható működési, szabályozási feltételek, hiszen a kkv-k jelentős részének nem áll módjában minden vállalkozást érintő részfeladatra külön-külön szakembert alkalmazni (marketing szakember, logisztikus, adótanácsadó, stb.) emiatt a versenyképességét a költségei és adóterhelése csökkentésével, támogatások, pályázati források segítségével tudja biztosítani.

Kutatásom eredményeiből látható, jellemzően az egyszerű, olcsó megoldásokat keresik a kkv-k, a tevékenységüknek leginkább megfelelő gazdálkodási keretként.

Dolgozatom első részében a magyar adórendszer alapjait, alapelveit ismerttettem, gyűjtöttem össze, illetve ehhez kapcsolódva a vállalkozások működésének jogi kereteit vizsgáltam, a lehetséges gazdálkodási formák jellemzőinek, előnyeinek, hátrányainak összehasonlításával.

Azokra a területekre korlátozva haladtam az elméleti, jogszabályi háttér elemzése során, melyek a későbbi dolgozatrészek, illetve a primer kutatás alanyait tekintve aktuálisak, illetve relevánsak lehetnek. A kis és középvállalkozások lehetőségeire, szabályozására koncentrálna.

A második nagy fejezetben a magyar és eu-s gazdaság kkv szektorának elemzését végeztem el összehasonlító adatokkal. Területi és időbeli párhuzamokkal egyáltalán. A magyar vállalkozások méret szerinti összetételét vizsgáltam, valamint hasonlítottam az EU-átlaghoz, illetve pár szomszédod, illetve gazdasági kapcsolatokat tekintve fontos tagállam adataival 2015. évre vonatkozóan.

Az elemzésekhez az Európai Bizottság nyilvános adatait használtam fel. A vállalkozások méret szerinti megoszlásán kívül az általuk előállított hozzáadott érték arányát állítottam szembe a kiválasztott EU- tagállamokkal, illetve az EU- átlaggal. A magyar gazdaság a kkv szektor teljesítményét tekintve a többi államhoz, illetve az EU- átlaghoz képest is alulmaradt, azonban a lemaradás mértéke nem jelentős, az összes tagállam átlagához képest 5%.

A kkv szektor gazdaságon belüli helyzete, teljesítménye után a finanszírozási lehetőségeire tértem át. Méretükből, kockázataik mértékéből adódóan a nagyvállalatokkal szemben jelentős versenyhátrányban vannak. Az EU-s és a magyar gazdaságpolitika is magas prioritású feladatként kezeli ezen szektor lehetőségeinek, versenyhelyzetének javítását. Ennek néhány eszközét említettem ebben a részben.

A harmadik nagy blokkban a címben említett új adónemek bemutatásáról, elemzéséről írtam. Összehasonlítást végeztem a két új adónem (KATA, KIVA) és az EVA feltételeit, jellemzőit tekintve. A költségvetési bevételek alakulásán keresztül bemutattam az elmúlt évek (2013-2015.) változásait, melyhez a KSH adatokat vettem alapul.

A kis- és középvállalkozások köreiben a 2002. évi bevezetést követően rendkívüli népszerűség növekedésnek indult az egyszerűsített vállalkozói adó, hiszen az akkori lehetőségekhez mérten, a kevés költségtétellel rendelkező, elsősorban szolgáltatási tevékenységet végző vállalkozások számára egyszerű és olcsó megoldást nyújtott.

Azonban az évek során meghozott szigorítások, adókulcs-emelések miatt, a kkv-k egy jelentős részének már egyáltalán nem volt kedvező megoldás. A kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény hatályba lépését követően ismét rendelkezésre állt a vállalkozás igényeit nagy mértékben kielégítő adónemek választási lehetősége.

A negyedik fejezetben ismertettem a kérdőívek feldolgozásának módját, a kutatás eredményeit a kapott válaszok alapján. Szemléltetésként diagramokat készítettem a válaszokról.

A kutatási módszer ismertetését követően a kérdőív felépítését, összetételét taglaltam. A kérdőívek kitöltői két csoportra osztottam, a 8.kérdésre adott igen, illetve nem válasz alapján, miszerint „Az Ön vállalkozása jelenleg EVA alany?”. A kialakult két csoport válaszait külön-külön vettem elemzés alá. Az összesítés során választ kaptam a vizsgálat elején felállított hipotézisekre, a kilépés ill. maradás fő okaira.

Az 1. csoport jelenleg is evás vállalkozásai bt., egyéni vállalkozás és végrehajtói iroda, ügyvédi iroda, szabadalmi ügyvivő iroda, közjegyzői iroda kategóriákat jelölték meg vállalkozásuk formáját tekintve. Mindhárom kategóriához 2-2 vállalkozás tartozik, mindegyikük mikrovállalkozás. Jellemzően a járulékalap nagyság alapján voksoltak az EVA mellett, illetve szerepet játszott a döntésükben az EVA-val való elégedettségük. Módosítási javaslatokra vonatkozóan feltett kérdésekre 3-an azt a választ adták, hogy egyáltalán nem változtatnának, teljes mértékig elégedettek. A többi válaszadó módosítási javaslatai az adókulcs-csökkentésre, illetve a bevételi határ növelésére vonatkoztak.

A vizsgálat részét képezte a jövőt illető vélemények feltárása, vajon emelkedni, stagnálni, nőni fog az EVA- s vállalkozások száma, esetleg megszűnik az EVA?

A válaszadók véleménye szerint többen már nem fognak kilépni, stagnálni fog az evás cégek száma a jövőben.

Legalábbis egy ideig, úgy vélem, ha a gazdaságpolitikai célok teljesülnek a két új adózási forma által, idővel nem lesz létjogosultsága az EVA-nak, és elképzelhető, hogy kivezetésre kerül az adórendszerből.

A 2. csoportot az EVA hatálya alól korábban kilépett vállalkozások alkotják. 78%-uk mikrovállalkozásnak minősül, 11-11% a válaszadók közül a kis-, illetve középvállalkozás. Jellemzően a tulajdonos (egyszemélyben ügyvezető) hoz döntést adózási kérdésekben ezeknél a vállalkozásoknál. Vizsgálatom kiterjedt a döntés körülményeire, mi alapján váltottak EVA-ról másik adónemre. A válaszok alapján jellemzően könyvelőtől kapott tájékoztatás alapján történt a váltás, legnagyobb számban okként az adó mértékét jelölték meg.

A kilépést követően a 18 válaszadó közül 9-en a KATA-t, 7-en a KIVA-t választották, 1 egyéni vállalkozó az SZJA keretein belül az átalányadózáásra, míg egy társaság a társasági adóra váltott. Nyilatkozataik szerint 1 vállalkozást kivéve jó döntésnek minősítették az EVA-ból való kilépést.

A kutatás megkezdésekor felállított hipotézisek közül az alábbiak álltak helyt az eredmények alapján:

- A jelenleg is EVA hatálya alatt adózó vállalkozások szerint az EVA adózók száma a jövőben stagnálni fog.
- A vállalkozások többsége a KATA-t vagy KIVA-t választotta az EVA hatálya alól való kilépést követően.
- A kilépő vállalkozások vezetője elsősorban a könyvelőtől tájékozódott az egyéb adózási lehetőségekről

Elvetésre kerültek a következők:

- Az EVA-ban maradás eldöntése során leginkább a közterhek (helyi iparűzési adó, szja és járulékok) együttes számbavétele játszott szerepet.
- A kilépő vállalkozások döntésében a legnagyobb súlyt az adminisztrációs terhek csökkenése képviselte.

Összefoglalva a dolgozatom eredményeit, beigazolódott, hogy az új adónemek által az eva alanyok száma jelentősen csökkent évről évre. Kedvezőbb, egyszerűbb feltételeket biztosítanak a kkv-k részére.

Minden tényező indokolja, hogy továbbra is fontos és jelentős gazdasági érdek maradjon a kkv szektor fejlődésének, erősödésének biztosítása.

A legnagyobb számban foglalkoztatnak, jelentős arányban vannak jelen a gazdasági életben, és a magyar gazdaság hozzáadott értékének több mint 52%-át állítják elő.

IRODALOMJEGYZÉK

Könyvek, folyóiratok

- Dr. ROÓZ József - Dr. HEIDRICH Balázs: Vállalati gazdaságtan és menedzsment alapjai, 2013.
- CHIKÁN Attila: Vállalatgazdaságtan, Aula Kiadó, 2001.
- Dr. GYULAI László (és mások): Bevezetés a kis- és középvállalkozások pénzügyi modellezésébe (kézirat), UNIÓ Lap- és Könyvkiadó Kereskedelmi Kft., Budapest
- GYULAI László: Kis- és középvállalkozások üzletfinanszírozása, Budapest, SALDO Zrt., 2011
- Dr. HERICH György: Adótan 2016, Penta Unió Zrt., Budapest, 2016
- BÉLYÁCS Iván: A befektetési döntések megalapozása, Budapest, Aula kiadó, 2009
- MAJOROS Pál: Tanácsok, tippek, trükkök nem csak szakdolgozatíróknak avagy a kutatómódszertan alapjai, Budapest, Perfekt, 2011.
- Dr. BOKOR Csaba (és mások): Adó 2016 magyarázatok, PENTA UNIÓ Zrt., p. 5.
- PAPANÉK Gábor: A gyorsan növekvő magyar kis- és középvállalatok a gazdaság motorjai (Közgazdasági Szemle, LVII. évf. 2010. április)
- ANTAL-POMÁZI Krisztina: A finanszírozási források szerepe a kis- és középvállalkozások növekedésében (Közgazdasági Szemle, LVIII. évf., 2011. március)
- Magyar Közlöny 2016. évi 182. szám

Elektronikus források:

- Dr. SZABÓ Antal: Az Európai Unió kisvállalkozás-fejlesztési politikája [online].(URL: http://www.vallalkozastan.hu/data/pagecontent/0/ERENET/eu_sme_charta_sba_sza_bo.pdf, 2017.01.02. 19:10)
- Dr. FÁBIÁN Gergely: Alkalmazott kutatás módszertan, Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, 2014. [online] (URL: http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010_0020_alkalmazott_magyar/8_sklk_reliabilits_megbzhatsg.html, 2017.01.02. 11:25)
- http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/fiche_sme_hu.pdf (2016.11.28. 19:01)

- http://www.piacessprofit.hu/kkv_cegblog/a-piaci-finanszirozas-a-normalis-nem-az-unios-penz/ (2016.11.29. 19:55)
- http://www.pmva.hu/wordpress/wp-content/uploads/2014/08/A_gazdasagi_tarsasagokra_vonatkozo_szabalyozas_2014_tol.pdf (2016.12.28. 16:48)
- http://www.piacessprofit.hu/kkv_cegblog/egyre-nepszerubb-a-lizing-a-kkv-knal/ (2017.01.02. 20:01)
- <http://www.piacessprofit.hu/gazdasag/megindult-ev-vegere-a-hitelezes> (2016.12.01. 21:55)
- http://www.piacessprofit.hu/kkv_cegblog/cegek-irany-a-bank-marcius-31-ig-lehet-kerni-az-olcso-hitelt/ (2016.11.29. 19:20)
- http://www.piacessprofit.hu/kkv_cegblog/versenyhatranyba-kerulnek-a-kkv-k-a-jaruleksokkentés-miatt (2016.11.29. 19:28)
- http://hvg.hu/hetilap/2016.44/201644_keszcsoport_hitelt_is_nyujtana (2016.11.10. 18:14)
- http://www.piacessprofit.hu/kkv_cegblog/kezdi-kiszoritani-a-kata-az-evat-nem-is-csoda/ (2016.11.25. 14:00)
- http://hvg.hu/kkv/20161117_Nagy_ugras_elott_a_magyar_vallalkozasok (2016.11.19. 21:05)
- <http://kamaraonline.hu/cikk/kkv-k-az-europai-unioban-a-gazdasag-millionyi-motorja> (2016.11.30. 20:05)
- https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review-2016_en (2016.11.28. 19:45)
- http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qse006e.html (2016.12.30. 20:55)
- http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qse006h.html (2016.12.30. 21:02)
- (<http://www.hrportal.hu/hr/hogyan-motivalhatoak-a-kulonbozo-generaciok-tagjai-20100804.html>, 2016.12.28. 20:02)

Jogszabályok

- 2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról (2016.11.18-ai hatályos állapot szerint)
- 2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról (2014.03.01-ei hatályos állapot szerint)

- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (2016.12.01-jei hatályos állapot szerint)
- 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról (2016.12.01-jén hatályos állapot, valamint 2017.01.01-től hatályos állapot szerint)
- 2002. évi XLIII. törvény az egyszerűsített vállalkozói adóról (2016.12.20-án hatályos állapot szerint)
- 2016. évi CXXXV. törvény az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények módosításáról (a 2016.11.30-án hatályos állapot szerint)
- 2016. évi CLXXXII. törvény egyes pénzügyi és gazdasági tárgyú törvények módosításáról (2017.01.02-án hatályos állapot szerint)
- 2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról (2016.12.20-án hatályos állapot szerint)
- 2003. évi XCII. törvény az adózás rendjéről (2016.12.28-ai hatályos állapot szerint)

MELLÉKLET

Kérdőív az EVA népszerűségének csökkenéséről

Tisztelt Hölgym/ Uram!

A Budapesti Gazdasági Egyetem Gazdálkodási Karának pénzügy mester szakos hallgatója vagyok. Diplomamunkámat az egyszerűsített adózási formákról, azon belül is az új adónemek (KATA, KIVA) megjelenésének az egyszerűsített vállalkozói adó népszerűségére gyakorolt hatásáról írom.

Amennyiben az Ön vállalkozása volt - vagy esetleg jelenleg is - EVA- alany, kérem, járuljon hozzá vizsgálatom sikerességéhez a kérdőívem kitöltésével!

Köszönettel:

Hoss Nikoletta

*Kötelező

1. Ön milyen vállalkozási formában végzi tevékenységét?*

- Egyéni vállalkozó
- Egyéni cég
- Bt.
- Kkt.
- Kft.
- Szövetkezet, lakásszövetkezet.
- Végrehajtói iroda, ügyvédi iroda, szabadalmi ügyvivő iroda, közjegyző iroda.
- Erdőbirtokossági társulat.

2. Az Ön vállalkozása melyik KKV kategóriába sorolható?*

- mikro vállalkozás (összes foglalkoztatotti létszám kevesebb, mint 10 fő)
- kisvállalkozás (összes foglalkoztatotti létszám 10-49 fő)
- középvállalkozás (összes foglalkoztatotti létszám 50-249 fő)

3. Az Ön vállalkozása hány éve működik?*

- 0-2 éve
- 3-5 éve
- 6-10 éve
- 11-15 éve
- több mint 15 éve

4. Főtevékenysége alapján mely ágazatba sorolható az Ön vállalkozása?*

- Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás
- Ipar, építőipar
- Szolgáltatások
- Kereskedelem

5. Amennyiben Ön egyéni vállalkozó, melyik korcsoportba tartozik?

- 14-21 év
- 22-36 év
- 37-51 év
- 52-70 év
- 70 év feletti

6. Ki az, aki adózási kérdésekben döntéshozó szerepet lát el?*

- vállalkozó vagy tulajdonos
- ügyvezető (amennyiben nem azonos a tulajdonos személyével)
- pénzügyi vezető
- Egyéb:

7. Rendelkezik-e Ön (illetve az adózás területén döntéshozó jogkörrel rendelkező vezető) pénzügyi/ gazdasági végzettséggel?*

- Igen
- Nem

8. Az Ön vállalkozása jelenleg is EVA alany?*

- Igen
- Nem

(IGEN válasz esetén 9- 13-ig töltendő, NEM válasz esetén 14. kérdéstől folytassa!)

9. Mi az oka annak, hogy az EVA adózási mód keretein belül maradt 2012. december 31. után is, a kisvállalati adó (KIVA) és a kisadózó vállalkozások tételes adójának (KATA) megjelenését követően? *

- Nem hallottam az említett adónemekről
- Hallottam az említett adónemekről, de nem gondolkodtam a váltáson, megszoktam már ezt az adózási formát
- Gondolkodtam a váltáson, de kalkulációim alapján nem csökkentek volna a közterhek, nem érte volna meg váltani
- Könyvelő véleményét kikérve hoztam meg a döntésemet
- Adótanácsadást (adóoptimalizálás) követően döntöttem
- Egyéb:

10. Kérem, értékelje, hogy az EVA-ban maradás döntésének meghozatala során az alábbi tényezők milyen súllyal voltak jelen!*
(1: egyáltalán nem, 5: teljes mértékben)

- Megszokás, tartózkodás a váltástól.
1-2-3-4-5
- Járulék alap nagyságának vizsgálata (nyugdíjalap tekintetében).
1-2-3-4-5
- Az adózás módjának megváltozása bejelentési kötelezettséggel jár, esetleges NAV ellenőrzéstől való félelem.
1-2-3-4-5
- A közterhek (helyi iparűzési adó, szja és járulékok) alakulásának együttes számbavétele.
1-2-3-4-5
- Könyvelőtől kapott tájékoztatás.
1-2-3-4-5

- Adótanácsadási szolgáltatás igénybevétele.

1-2-3-4-5

- Elégedettség az EVA-val.

1-2-3-4-5

11. Ön szerint a jövőben hogyan alakul az EVA népszerűsége az adózók körében?*

- Nőni fog a népszerűsége, egyre többen fogják választani.
- Stagnálni fog, nem fog több vállalkozás kilépni.
- Csökkenni fog, egyre többen választanak egyéb adózási formát.
- Teljesen megszűnik.

12. Értékelje, megérte-e az EVA keretein belül maradni?*

- Igen, teljes mértékben megérte, továbbra is EVA alany marad a vállalkozás
- Igen, az elmúlt adóéveket tekintve jó döntés volt maradni, de a jövőre vonatkozóan elgondolkodom a váltáson.
- Nem, nem volt kedvező az EVA-ban maradni.

13. Milyen módosítási javaslatokat tenne annak érdekében, hogy Ön továbbra is EVA alanyként végezze tevékenységét? Mely jellemzőn, feltételen kívánna változtatni és milyen mértékben?*
(1: egyáltalán nem értek egyet a meghatározással, 5: teljes mértékben egyetértek)

- Egyáltalán nem változtatnék semmit, teljesen elégedett vagyok.

1-2-3-4-5

- Az adókulcsot csökkenteném.

1-2-3-4-5

- A bevételi határt növelném.

1-2-3-4-5

- Kezdő vállalkozások számára is elérhetővé tenném.

1-2-3-4-5

- Az áfa összesítő jelentéstételi kötelezettséget eltörölném.

1-2-3-4-5

- A kapcsolódó járulékfizetési alapot csökkenteném.

1-2-3-4-5

(Amennyiben Ön a 8. kérdésnél NEM- mel válaszolt, az alábbi pontokkal folytassa a kitöltést!)

14. Ki javasolta, hogy lépjen ki az EVA-ból?*

- Saját döntés (ügyvezető, tulajdonos)
- Partnerek
- Banki ügyintéző
- Könyvelő, adótanácsadó.
- Egyéb:

15. Milyen forrásokból tájékozódott az egyéb adózási lehetőségekről?* (Többet is megjelölhet.)

- Ismerősöktől, családtagoktól, partnerektől
- Szakmai folyóiratokból, szakkönyvekből.
- Médiából, internetről.
- Könyvelőtől.
- Kamaráktól.
- Egyéb:

16. Mely ok milyen mértékben játszott szerepet abban, hogy vállalkozása kikerült az EVA hatálya alól?* (1: egyáltalán nem, 5: teljes mértékben)

- Nem felelt meg a vállalkozás az EVA valamely feltételnek
1-2-3-4-5
- Az adó mértékének növekedése miatt (15%-30%-ra, 30%-37%-ra)
1-2-3-4-5
- Még egyszerűbb, kevesebb adminisztrációval járó adózási módot kerestem.
1-2-3-4-5

17. Értékelje, megérte-e és milyen okból kilépni az EVA-ból?*

- Igen, jelentős mértékben csökkentek az adó- és/vagy járulék terheim más adónemet választva.
- Igen, egyszerűbb adminisztrációval jár az új adózási forma.
- Nem, nem volt jó döntés, rosszabbul jártam.

18. Milyen adózásra tért át az EVA-ból való kilépést követően?*

- vállalkozói SZJA
- átalányadózás SZJA
- kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA)
- kisvállalati adó (KIVA)
- társasági adó.

Köszönöm válaszait!

BGE

BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM
ALKALMAZOTT TUDOMÁNYOK EGYETEME

GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott, HOSS NIKOLETTA büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Zalaegerszeg, 2017. január 12.

hallgató aláírása

ÖSSZEFOGLALÁS

Zuhan az egyszerűsített vállalkozói adó népszerűsége – Új adózási formák térnyerése (KATA, KIVA)

szakdolgozat címe

Hoss Nikoletta

levelező tagozat/pénzügy szak/vállalati pénzügy szakirány

Az elmúlt években a magyar gazdaság egyik fontos fejlesztési iránya a „kicsik” támogatása, versenyképességének javítása volt, az Európai Unió irányelveivel összhangban. Ehhez kapcsolódóan az adórendszer is jelentős változásokon ment keresztül.

Új, egyszerűbb lehetőségek nyíltak a kis- és középvállalkozások részére adózás, és a hozzá kapcsolódó nyilvántartások, adminisztráció terén a 2012-es adócsomag elfogadásával. A kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény 2013. évi hatályba lépését követő években egyre nagyobb számban választották az adóalanyok kötelezettségük teljesítésének formájaként a KATA-t és a KIVA-t.

Dolgozatom, vizsgálatom témáját a kis- és középvállalkozások gazdaságban betöltött jelentős szerepe és az említett adóváltozások miatt választottam. A dolgozat címében felvetett gondolat aktuális, hiszen napjainkban is fennálló jelenségről van szó. 2013 előtt is volt lehetőség egyszerűsített adózási módot választania a vállalkozásoknak az egyszerűsített vállalkozói adó (EVA) keretein belül. Azonban, ahogy azt a cím is tükrözi, az új adónemek hatással voltak a már meglévő adózási lehetőségre, hiszen az adóalanyok köre és jogszabály létrehozásának célja is azonos.

Vizsgálatom célja a címben tett kijelentés (zuhan az EVA népszerűsége) elméleti és tapasztalati adatokkal történő alátámasztása volt.

Kutatási módszerként korábban EVA -szerint adózó, valamint jelenleg is az adónem hatálya alá tartozó vállalkozások körében végzett kérdőíves vizsgálatot végeztem.

Az elméleti alapok összefoglalásával, adatelemzéssel és a kérdőívek feldolgozásával dolgozom fel a választott témát, EU-s kitekintésekkel. A kutatás megkezdésekor felállított hipotézisek közül az alábbiak álltak helyt az eredmények alapján:

- A jelenleg is EVA hatálya alatt adózó vállalkozások szerint az EVA adózók száma a jövőben stagnálni fog.
- A vállalkozások többsége a KATA-t vagy KIVA-t választotta az EVA hatálya alól való kilépést követően.
- A kilépő vállalkozások vezetője elsősorban a könyvelőtől tájékozódott az egyéb adózási lehetőségekről

Elvetésre kerültek a következők:

- Az EVA-ban maradás eldöntése során leginkább a közterhek (helyi iparűzési adó, szja és járulékok) együttes számbavétele játszott szerepet.
- A kilépő vállalkozások döntésében a legnagyobb súlyt az adminisztrációs terhek csökkenése képviselte.

A vizsgálat részét képezte a jövőt illető vélemények feltárása, vajon emelkedni, stagnálni, nőni fog az EVA- s vállalkozások száma, esetleg megszűnik az EVA?

A válaszadók véleménye szerint többen már nem fognak kilépni, stagnálni fog az evás cégek száma a jövőben. Úgy vélem, ha a gazdaságpolitikai célok teljesülnek a két új adózási forma által, idővel nem lesz létjogosultsága az EVA-nak, és elképzelhető, hogy kivezetésre kerül az adórendszerből. Lezárásként dolgozatomat a következtetések, előrejelzések összefoglalásával fejeztem be.

Összefoglalva a dolgozatom eredményeit, beigazolódott, hogy az új adónemek által az eva alanyok száma jelentősen csökkent évről évre. Kedvezőbb, egyszerűbb feltételeket biztosítanak a kkv-k részére.

Minden tényező, és a kutatások eredménye is indokolja, hogy továbbra is fontos és jelentős gazdasági érdek maradjon a kkv szektor fejlődésének, erősödésének biztosítása.

A legnagyobb számban foglalkoztatnak, jelentős arányban vannak jelen a gazdasági életben, és a magyar gazdaság hozzáadott értékének több mint 52%-át állítják elő.